

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2002

Innehåll

PRESENTATION AV SVERIGES ADVOKATSAMFUND	1
GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET	2
ORDFÖRANDE HAR ORDET	5
DISCIPLINNÄMNDENS ORDFÖRANDE HAR ORDET	7
ADVOKATEXAMEN	8
INFORMATION OCH NY TEKNIK	9
STYRELSEN	10
ÅRET SOM GÅTT	12
INTÄKTER OCH KOSTNADER – FONDER	16
DISCIPLINNÄMNDEN	18
SVERIGES ADVOKATSAMFUND OCH SVERIGES ADVOKATERS SERVICEAKTIEBOLAG, ÅRSREDOVISNING	20
JOHN TJERNELDS ADVOKATFOND, ÅRSREDOVISNING	29
SVERIGES ADVOKATSAMFUNDS UNDERSTÖDSFOND OCH EMIL HEIJNES FOND, ÅRSREDOVISNING	31
GUSTAF OCH CALLA SANDSTRÖMS MINNESFOND, ÅRSREDOVISNING	35
VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR LOKALAVDELNINGAR	39
VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR KOLLEGIER	46
ADVOKATREPRESENTATION	50
FÖRTECKNING ÖVER LAGSTIFTNINGSÄRENDEN	53
ADVOKATSAMFUNDETS KANSLI	56

Utgiven av ADVOKATFÖRLAGET

Produktion: OHLSSON STRIDBECK

Foto: MAGNUS SKOGLÖF

Tryck: FÄLTH & HÄSSLER

En presentation

Sveriges advokatsamfund bildades på enskilt initiativ 1887 och fick officiell status när nya rättegångsbalken trädde i kraft 1948. Vid bildandet var ledamöterna 38 till antalet. Samfundet har numera mer än 3 900 ledamöter. Under de senaste 20 åren har antalet ledamöter nästan fördubblats.

Advokatsamfundet är reglerat i rättegångsbalken och samfundets stadgar fastställs av regeringen. Endast den som är ledamot av samfundet har rätt att använda titeln advokat. Samfundet är en privaträttslig sammanslutning med ändamål att upprätthålla en etiskt och professionellt hög kvalitet inom kåren, att följa rättsutvecklingen och verka för att samfundets erfarenhet kommer denna till godo, att tillvarata advokaternas allmänna yrkesintressen samt att verka för sammanhållning och samförstånd mellan advokaterna.

Advokatsamfundet anlitas i stor utsträckning som remissorgan och avger yttranden över i princip alla förslag till central lagstiftning. Samfundet deltar även i den offentliga debatten i ämnen som anses särskilt angelägna för rättsutvecklingen. Samfundet bedriver också viss offentligrättslig verksamhet. Genom en reglering i rättegångsbalken tilldelas samfundet förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning, framförallt i fråga om den disciplinära verksamheten.

Advokatsamfundet är geografiskt indelat i sju avdelningar, var och en med lokal verksamhet och avdelningsstyrelse. Avdelningsstyrelserna avger yttranden till samfundets styrelse bl.a. i ärenden angående ansökningar om inträde i samfundet. Ledamöternas bestämmande inflytande över Advokatsamfundet utövas genom fullmäktige, som utses av avdelningarna.

Fullmäktige sammanträffar en gång per år och väljer

Advokatsamfundets styrelse, som består av nio ordinarie ledamöter, nio suppleanter, ordförande och vice ordförande.

Fullmäktige väljer också ordförande, vice ordförande och sex ledamöter till disciplinnämnden. De återstående tre ledamöterna av disciplinnämnden, de offentliga representanterna, utses av regeringen. I sin verksamhet är disciplinnämnden helt självständig. Fullmäktige granskar genom revisorerna styrelsens redovisning för sin förvaltning och beslutar om ansvarsfrihet. Det ankommer också på fullmäktige att besluta om avgifter.

Vart tredje år hålls allmänt advokatmöte då ledamöterna samlas till föredrag och debatter i aktuella rättspolitiska frågor och yrkesfrågor.

Regleringen av Advokatsamfundet syftar till att tillförsäkra den rättssökande allmänheten kvalificerade ombud och biträden. En advokat är enligt rättegångsbalken skyldig att iaktta god advokatsed och är i sin verksamhet underkastad samfundets och Justitiekanslerns tillsyn. Samfundets kontroll i etiskt hänseende utövas genom dess disciplinnämnd. Vad som är god advokatsed utvecklas genom uttalanden av styrelsen samt genom disciplinnämndens avgöranden. Ett disciplinärt ingripande kan leda till påföljderna uteslutning, varning med straffavgift, varning eller erinran. Nämnden kan även göra ett uttalande.

Det ställs höga krav på den som vill bli ledamot av Advokatsamfundet. För inträde krävs att vissa i rättegångsbalken och samfundets stadgar angivna kvalifikationer är uppfyllda. Under året har samfundet inlett kursverksamhet inför det nyligen antagna kravet på advokatexamen.

Advokatsamfundet har sitt kansli på Djurgården i Stockholm. Kansliet leds av en generalsekreterare. I Advokatsamfundets fastighet finns även Juridiska Biblioteket i Stockholm, som är öppet för alla med en juristexamen och för juristikstudering.

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

Hög etik och professionalism

Advokatsamfundet har fyra huvuduppgifter; att garantera hög etik och professionalism, att värna om rättssäkerheten, att tillvarata advokaternas yrkesintressen och att verka för sammanhållningen inom kåren. Detta är ett lämpligt tillfälle att berätta om vad samfundet gjort under året och vad som uppnåtts.

Avgifterna till samfundet och servicebolaget höjdes förra året efter att under många år i stort sett legat stilla. Vi har tidigare haft förmånen av betydande finansieringsbidrag, dels från Sandströms minnesfond, dels från återbetalningen av en betydande premiereserv från WASA i anslutning till omläggningen av våra kollektiva försäkringar, dels på grund av återbetalning av SPP:s inestående överskottsmedel.

Målet är att ha en balanserad budget och att varje år i princip skall bära sina egna kostnader. Denna princip valde styrelsen att något avvika från förra året. Skälen för detta var främst omfattande datainvesteringar hänförliga till ett nytt medlemsregister och att utgiften för en ny hemsida i sin helhet kostnadsförts på 2002. Varken samfundet eller servicebolaget uppbar under året några bidrag, till skillnad från 2001 då koncernen mottog närmare tre miljoner i bidrag bara från Sandströms minnesfond. Till följd av den negativa utvecklingen på börsen fanns förra året ingen avkastning att dela ut. Den utan jämförelse största kostnadsökningen avsåg premiekostnader för ansvarsförsäkringarna med närmare fyra miljoner kronor. Härutöver är kostnadsökningarna huvudsakligen hänförliga till utbildningskostnader för advokatexamen, datakostnader och kostnader för allmänt advokatmöte. Personalkostnaderna steg också, främst till följd av ett ökat antal anställda och att ersättningen höjdes till de uppdragstagare,

huvudsakligen pensionerade domare, som så förtjänstfullt bereder våra disciplinärenden. Övriga kostnader sjönk med tre procent.

Avgifterna till samfundet ökade med 1 500 kronor och med 700 kronor till servicebolaget. Samfundsavgiften har följaktligen under året varit 3 900 kronor och avgiften till servicebolaget 10 600 kronor exklusive moms. Därav utgör de obligatoriska försäkringspremierna 7 520 kronor. Det förtjänar att nämnas att denna avgift alljämt är låg vid en jämförelse med förhållandena i våra grannländer. Vissa advokatsamfund har trots en högre avgift varken kostnader för obligatoriska försäkringspremier eller för offentlighetsrättsliga uppgifter som inträdesärenden och disciplinärenden.

Strukturförändringarna inom kåren fortsätter. Tillväxten äger dessvärre endast rum inom affärsjuridiken och då huvudsakligen i Stockholm. Av den nettoökning inom advokat kåren som skedde under 2002 (194 ledamöter) svarade Stockholmsavdelningen för 125. Den betydande ökningen av antalet biträdande jurister som ägt rum de senare tre-fyra åren har dock mattats av. Antalet inträden har ökat. Sålunda uppgick antalet nyblivna advokater under 2002 till 249. Vid det första styrelsesammanträdet innevarande år beviljades 58 personer inträde i samfundet, ett rekord. Denna glädjande utveckling har också till stor del sin förklaring i att de advokater som under 2000 och 2001 övergav yrket för att bli konsulter i eller åt revisionsbyråer, med något enstaka undantag nu återvänt till yrket. Det är en mycket positiv men föga förvånande utveckling. År 2002 var det år när företagsskandalerna slutligen bekräftade de allvarliga problem som samfundet tidigt och vid upprepade tillfällen identifierat. Samfundets hållning har kommit till uttryck i en rad principiellt viktiga styrelsebeslut.

Samfundet verkade under året aktivt för att tydliggöra och

upprätthålla kravet på oberoende. Förra året var det år då EG-domstolen fastslog att det är tillåtet att uppställa förbud mot integrerade samarbeten mellan advokater och andra yrkesgrupper. Revisionsbyråernas sammanblandning av revisionsrollen och konsultrollen samt försöken att snylta på advokattiteln fick under året sin, enligt min bedömning, definitiva slutpunkt.

De etiska frågorna i rättsväsendet och samhället i övrigt har under året varit och kommer troligen under lång tid framöver vara i fokus. Företagens samhällsansvar och corporate governance-frågorna står i centrum. Implementeringen av nya regelverk kommer framgent att påverka advokatrollen. Starka krav framförs i syfte att skapa regelverk där de yrkesmässiga rollerna för revisorer, mäklare, analytiker och styrelseledamöter blir föremål för renodling. Advokat kåren i Sverige har sedan länge ett mycket genomtänkt etiskt regelverk som kommit till uttryck i vägledande regler om god advokatsed, disciplinnämndens praxis och styrelsens vägledande uttalanden.

Disciplinnämnden har under 2002 bl.a. avgjort ett principiellt intressant ärende där en advokat var inblandad i de efterföljande turerna efter den s.k. tavelkuppen mot Nationalmuseum. Disciplinnämnden fann dels att advokaten inte skulle ha åtagit sig uppdraget att förmedla information om var och hur tavlorna kunde återfinnas, dels att advokaten hade brutit sin tystnadsplikt, när denne efter att ha blivit gripen avslöjade namnet på uppdragsgivaren. För ettvar av dessa brott mot god advokatsed tilldelades advokaten en varning. Avgörandet tydliggör kärnfrågor i advokatrollen. Att reglerna om tystnadsplikt och advokats vittnesplikt är centrala och ibland svåra att tillämpa visade också Regeringsrättens domar angående advokatsekretess som avkunnades den 17 december 2001. Målen berörde den särskilda undantagsregeln i taxeringslagen. Denna hänvisar till beslagsreglerna i rättegångsbalken, vilka innebär att om en advokat är undantagen från vittnesplikt om ett visst förhållande, kan inte heller beslag läggas på handlingen som berör detta, när den förvaras hos advokaten. Samfundet yttrade sig till Regeringsrätten och hävdade bl.a. att klientens identitet typiskt sett är en anförtrodd uppgift som omfattas av skyddet i rättegångsbalken. Regeringsrättens majoritet kom inte till samma slut. Domarna ger dessvärre inte någon tydlig vägledning vad gäller principerna för advokaters tystnadsplikt i detta hänseende.

Styrelsen avgav två vägledande uttalanden som berörde frågor om intressekonflikter och jäv. Det ena uttalandet

(avgivet i december 2001) avser försvararjäv och det andra jäv i samband med uppdrag mot försäkringsbolag vid skaderegleringar, vilka finns närmare beskrivna och kommenterade längre fram i denna verksamhetsberättelse.

Under året har 27 disciplinärenden hänskjutits till disciplinnämnden av styrelsen. Detta är en väsentlig förändring mot tidigare år, då motsvarande antal var sex. Min uppfattning är att vår tillsyn bör vara mer proaktiv. Trovärdigheten i systemet bygger delvis på att samfundet tar egna initiativ när det finns anledning därtill. Detta är ett viktigt instrument i upprätthållandet av de grundläggande värden som uppbär advokatrollen och yrkets identitet. Det är vidare en förutsättning för upprätthållandet av legitimiteten.

Fullmäktige beslöt i maj 2001 att införa advokatexamen. Detta innebär att för att vinna inträde i samfundet efter den 1 januari 2004 krävs att sökanden genomgått en utbildning uppdelad på tre tillfällen och därefter genomgått godkänd examination. Införandet av advokatexamen är ett led i att upprätthålla en hög etisk och professionell standard bland ledamöterna och biträdande jurister. Utbildningen innebär att vi under våren 2003 kommer att arrangera 18 kurser och under hösten 22 kurser. Detta skall jämföras med de totalt fyra etikkurserna per år som kansliet tidigare administrerade. Till detta kommer det vanliga kursutbudet. Styrelsen har förra året lämnat ett förslag till professionell vidareutbildning som fullmäktige har att besluta om i vår. Det innebär i korthet att krav på kontinuerlig dokumenterad fortbildning införs. Ett sådant krav är för övrigt vanligt inom de europeiska advokatsamfundet. Arbete pågår också sedan flera år inom CCBE med ambition att harmonisera regelverken vad gäller utbildning och fortbildning.

Samfundet har varit engagerat i lagstiftningsarbetet. Vi har yttrat oss över ett 90-tal lagstiftningsförslag och deltagit i ett stort antal hearings. Detta är ett angeläget arbete, som inte sällan får viktiga genomslag i den slutliga lagstiftningsprodukten. Det kan exempelvis konstateras att den starka kritik såväl i sak som ur beredningssynpunkt som samfundet riktat mot den s.k. terroristlagstiftningen, särskilt de två rambesluten angående arresteringsorder och definition av terrorism, delats av Lagrådet. Samfundet har under året vidare varit representerat i en rad viktiga utredningar som berör centrala frågor för rättsväsendet, som domarrollen och tingsrättsorganisationen m.m.

För egen del har jag haft kontinuerliga såväl formella som informella kontakter med representanter från rättsväsendet

och olika myndigheter. Jag har också för samfundets räkning skrivit en rad debattartiklar i media, framförallt i frågor rörande rättssäkerhet, domarnas tjänstefelsregler, Göteborgskravallerna m.m.

Jag har också försökt att skriva en ledare i varje nummer av tidskriften *Advokaten*. Syftet är att redovisa aktuella samskildafrågor och informera om pågående projekt inom rättsväsendet, samt inte minst hålla kåren underrättad om vilka ställningstaganden som gjorts i olika frågor. Därför riskerar denna redogörelse att delvis bli en upprepning av vad som tidigare redovisats i *Advokaten*. Tidskriften fick vid ingången av förra året en ny chefredaktör, Tom Knutson. Han hade den svåra uppgiften att axla Marianne Pokornys mantel. Det har Tom gjort mycket väl. Han har genomfört en rad strukturella förändringar och sedan förra året finns redaktionen i samfundets fastighet på Djurgården. Det är en klar förbättring.

Regeringsrätten har avkunnat två domar där den s.k. Helsingborgsmodellen prövats. En stor del av advokatbyråerna i landet har varit strukturerade enligt denna modell. Innebörden av domarna är att advokatverksamhet som bedrivs i handelsbolagsform inte berättigar ett aktiebolag som är delägare i handelsbolaget till avdragsrätt för mervärdesskatt. Samfundet tog i anledning av de aktuella domarna initiativ till diskussioner med Riksskatteverket och informerade om de skatterättsliga konsekvenserna. Advokatbyråer med denna struktur har till stor del nödgats omstrukturera sig.

Det allmännas ersättning till advokater är en årligen återkommande dyster historia. Samfundet har aktivt försökt informera och påverka statsmakterna om behovet av att erbjuda advokaterna skälig ersättning för sitt arbete. Vi har överlagt med Domstolsverket och tillskrivit justitieministern i frågan, dock utan ett tillfredsställande resultat. Timkostnadsnormen höjdes med 44 kronor och uppgår för 2003 till 1 206 kronor. Detta motsvarar en månadsinkomst uppgående till cirka 35 000 kronor utifrån Domstolsverkets beräkningsnorm. Detta innebär att den beräknade lönedelen understiger vad t.ex. en rådman tjänar per år med upp till 14 000 kronor. Den oskäligt låga ersättningen utgör en bidragande orsak till att det saknas tillväxt av advokater inom humanjuridiken. Allt tyder på att det är fråga om en tillbakagång. Det kommer med nuvarande trend, inom en inte alltför lång framtid, att saknas erforderligt antal advokater, som är beredda att åta sig uppdrag att företräda enskilda särskilt inom familjerättens område och andra humanjuridiskt relaterade områden.

Sedan lång tid har vi varit starkt kritiska till taxsystemet, som tar sin utgångspunkt i huvudförhandlingstiden. Justitie-

ministern har initierat ett försök i västra Sverige där taxorna för offentliga försvarare och målsägandebiträden har tagits bort på prov under innevarande år. Avsikten är att ta reda på om det blir billigare eller dyrare för staten, liksom att utreda om det föranleder merarbete för domstolarna. Det kommer också att ge en indikation på om nuvarande taxor är rimliga.

Samfundet har deltagit i projekt rörande frågor relaterade till den moderna presentationstekniken i domstol. Utgångspunkten för arbetsgruppens förslag är att försvaret skall ha tillgång till allt material. Vi har också deltagit i arbete om videokonferenser i domstol och varit representerade i en referensgrupp angående säkerhet i domstolarna.

Samfundet har löpande kontakter med Försäkringsförbundet och försäkringsbolagen. Många gemensamma frågor finns att lösa. Tillsammans med Försäkringsförbundet har vi tagit fram ett uttalande angående utformning av advokaters kostnadsräkningar i konsumentrelaterade ärenden med rättskydd. Syftet har varit att underlätta för advokaterna att uppbära ersättning, samtidigt som vi har kunnat förhindra alltför långtgående krav på uppgivande av tidsåtgången för mindre, enskilda åtgärder.

Samfundet har likaså tagit initiativ till en sammankomst med försäkringsbolagen för att diskutera taket i rättskydds-försäkringen. Som alla känner till har detta i princip inte höjts sedan mitten av 1980-talet. Bortsett från penningvärdeförsämring har moms tillkommit på advokattjänster, vilket ingår i underlaget för taket. Detta är ett allvarligt problem som leder till att enskilda alltför ofta saknar möjlighet att få sin sak prövad i mer än en instans och ofta inte ens det. Nu har glädjande nog några bolag höjt gränsen och bundit försäkringen till index.

På kansliet har under året påbörjats införandet av ett nytt medlemsregister i syfte att effektivisera registrering av och kommunikation med ledamöterna. Medlemsregistret skall vara knutet till den nya hemsidan som vi samtidigt arbetar med att introducera. Det är ett omfattande projekt som förhoppningsvis kan presenteras under våren.

I juni avhölls fullmäktigemöte och allmänt advokatmöte i Lund. Det var ett mycket lyckat arrangemang i huvudsak tack vare det utmärkta arbete som ledamöterna i södra avdelningen lagt ned på intressanta seminarier och ett i övrigt på alla sätt mycket välplanerat och välbesökt möte.

Anne Ramberg
Generalsekreterare

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Advokatycket i omvandling – en utveckling inte bara på gott

Det finns anledning att blicka framåt. Advokatycket står inför stora och betydelsefulla förändringar. Många förändringar är både bra och nödvändiga, medan andra inger oro. Till den senare kategorin hör inskränkningar av oberoendet och självständigheten. En hörnsten i de privilegier som advokaters klienter har, är rätten till det förtroliga samtalet. En utgångspunkt är att en advokat normalt inte får anmäla sin huvudman för brott. På den punkten skiljer sig reglerna för advokater från andra yrkesutövare, kanske mest påtagligt i förhållande till revisorerna, som ju i vissa fall har en lagstadgad skyldighet att anmäla brottsmisstanke. Trenden tycks nu vara att både rätten till det förtroliga samtalet och oberoendet blir föremål för allt fler vitt skilda inskränkningar.

Det är väl numera ganska väl bekant att i ljuset av redovisningsskandalerna i bl.a. Enron och Worldcom, har i USA den s.k. Sarbanes-Oxley Act införts som kan påverka också svenska advokaters professionsutövning. Ett tidigare väsentligt mer långtgående förslag väckte en storm av protester från advokathåll, särskilt från den amerikanska advokatorganisationen ABA. I ett sent skede mildrades också effekterna för utomlands verksamma utländska advokater genom att den rapporteringsskyldighet som lagen föreskriver i form av ”noisy withdrawal” respektive anmälan till den amerikanska börsmyndigheten SEC i stället skall ske till de amerikanska advokaterna om sådana är anlitade. Den här lagstiftningen har inte så stor betydelse för de flesta svenska advokater i deras dagliga gärning, men det utgör likväl ett tankeväckande exempel om vad som komma kan.

Mer konkret för svenska advokaters dagliga verksamhet är de nu nära förestående åtgärderna för att implementera direktivet mot penningtvätt. Direktivet mötte mycket motstånd

bland advokatorganisationer, främst och mest energiskt från CCBE i samband med remissförfarandet. Kritiken har visserligen inte förklingat ohörd, men det är likväl långtgående förändringar som står för dörren. Implementeringen av direktivet har i relativt betydande mån lämnats till de enskilda medlemsstaterna och det finns alltså ett utrymme för medlemsstaterna att undvika mera långtgående och för det framtida utövandet av advokatycket besvärande och tyngande förändringar. Det är en viktig uppgift för Advokatsamfundet att värna klienternas privilegier. Implementeringen kommer emellertid under alla förhållanden påverka utövandet av advokatycket i vårt land på olika sätt. Det kommer att krävas långt mer omfattande undersökningar av klienterna och deras ekonomi än hittills, närmast en form av due diligence av klienten innan uppdraget påbörjas och i vissa situationer kommer svenska advokater vara skyldiga anmäla misstanke om brott, som uppkommit på grund av uppgifter som lämnats i förtroende.

En annan företeelse som aktualiserats under senare år och som har en inverkan på försvaret och bibehållandet av det förtroliga samtalet mellan advokat och klient är användning av s.k. överskottsinformation i samband med telefonavlyssning. Här är inte platsen att beröra de enskilda fallen som på senare tid uppmärksammats i media. I stället vill jag beröra några principiella frågeställningar. Det kan konstateras att landets domstolar har en divergerande praxis på området och att det finns ett angeläget behov av ett klarläggande. Samfundet har genom åren intagit en relativt restriktiv attityd i förhållande till användning av telefonavlyssning. Det är särskilt betänkligt när överskottsinformation som emanerar från ett förtroligt samtal mellan en advokat och dennes klient används för andra syften. I ett relativt nyligen av Högsta domstolen avgjort fall

fastställdes uteslutningen av en advokat. Till grund för uteslutningen förelåg överskottsinformation, som visserligen hade förmedlats i en kontakt mellan en advokat och annan än huvudmannen, men fallet är likväl belysande för problemställningen. Frågan om tillåtligheten att i detta sammanhang begagna sig av överskottsinformation aktualiserades inte och det skall med en gång sägas att det möter mindre betänkligheter att utnyttja överskottsinformation inom ramen för ett disciplinavgörande mot en advokat än när informationen används i ett brottmål för ett helt annat syfte, t.ex. för en helt annan gärning och kanske mot en annan misstänkt, än den konkreta misstanke som föranlett tillståndet till telefonavlyssning.

En fråga, som justitieministern initierat är om det i ärenden om telefonavlyssning skall finnas ett allmänt ombud, med uppgift att ta till vara den misstänktes rätt och alltså att vara motpart till åklagaren. För egen del är jag positiv till en sådan förändring. Det är för närvarande inte möjligt att utvärdera huruvida telefonavlyssning begärs och beviljas alltför lättvindigt, dvs. utan att det verkligen är motiverat i varje enskilt fall. Ett väl ordnat system med ett allmänt ombud skulle sannolikt minska betänkligheterna av den integritetskränkning, som är ett ofrånkomligt inslag i samband med telefonavlyssning. Måhända kan man den vägen också få till stånd en mer transparent utvärdering av systemet.

Ytterligare en förändring av normsystemet som kan vara värd att uppmärksamma, är att advokater som besöker sina intagna klienter skulle vara tvungna att underkasta sig kroppsvisitation. Samfundet har bestämt motsatt sig förslaget. Det vore kränkande och det har aldrig påvisats att det skulle föreligga behov av en så pass ingripande åtgärd.

Vad som i stort är gemensamt för alla de förändringar som redovisats ovan är att de tillkommit utan att kunna motiveras av att det förekommit några missförhållanden bland advokater. I t.ex. kölvattnet av Enron- och Worldcomskandalerna har någon kritik mot advokater inte förekommit. Likväl införs nu både praktiskt och principiellt betydande förändringar av normsystemet. Den trend som jag sökt belysa är alltså inte föranledd av något missbruk, men bör vara tankeväckande på så sätt att alla ledamöter i samfundet har ett ansvar att i sin dagliga gärning verka på ett sådant sätt att omvärldens förtroende för ledamöterna i kåren såsom yrkesskickliga, rättrådiga och med mycket god yrkesetik successivt stärks.

En fråga som i det avseendet är en angelägen uppgift för samfundet för framtiden är graden av öppenhet kring disciplinförfarandet. Disciplinfrågorna har genom åren varit före-

mål för omfattande utvärdering. Det kan allmänt sägas att det fungerar mycket bra, bl.a. beroende på den relativa stränghet som präglar bedömningarna. För ganska många år sedan infördes en förändring, nämligen att regeringen utser tre offentliga representanter i disciplinnämnden. När den ordningen infördes möttes den med skepsis på många håll, men systemet har visat sig fungera mycket bra. För egen del anser jag nu att tiden är mogen att allvarligt överväga en högre grad av öppenhet i meningen offentlighet av de avgöranden som är resultat av samfundets disciplinära verksamhet. Jag tror att det skulle vara ägnat att höja förtroendet för den mycket gedigna verksamheten som präglar disciplinnämndens avgörande och ytterst vara ägnat att öka förtroendet för ledamöterna i kåren.

Axel Calissendorff
Ordförande

DISCIPLINNÄMNDENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Ett tungt år med ovanligt många ärenden

Ar 2002 blev ett tungt år för disciplinnämnden – i vart fall upplevde jag det så. Vi hade svårt att hålla undan för ärendetillströmningen, kanske inte så mycket i nämnden som i systemet som helhet. Ovanligt många ärenden, däribland flera som ledde till uteslutning, tog mycket resurser. Nämndens verksamhet baseras ju, såvitt gäller de deltagande advokaterna, helt på ideella insatser. De blev mycket omfattande, särskilt för de advokater som deltar i prövningsavdelningarnas arbete, vilket ordföranden och som regel vice ordföranden slipper. De offentliga representanterna, utsedda av regeringen, har gjort mycket stora insatser.

Styrelsen gav oss två nya vägledande uttalanden, ett om försvararjäv och ett om hantering av försäkringsärenden. Personligen har jag svårt att se att de innebär några nämnvärda förskjutningar i vad vi uppfattat som gällande regler.

När det gäller försvararuttalandet, upprätthåller det principen om byråjäv. I fråga om verkligt jäv – till skillnad från delikatessjäv – gäller principen att om en advokat inte kan företräda flera tilltalade, så kan inte heller de tilltalade företrädas av flera advokater på samma byrå. Det tycker jag är ganska självklart. De kinesiska murar som bl.a. våra revisorsvänner säger sig bygga tror jag inte mycket på. Och inte vill vi väl korsförhåra våra byråkollegors klienter för att förskjuta ansvaret mot dem. Till detta kommer risken för att en starkare spelare, och det gäller väl särskilt de privata försvararuppgifterna, kan styra på ett sätt som påverkar advokaternas självständighet och oberoende. Låt oss undvika sådana situationer. Detta sagt kan man beklaga att reglerna motverkar bildandet av större försvararbyråer. Det är säkert så att större byråer kan förbättra erfarenhetsutbytet och öka kompetensen. Men blir priset att obundenheten försvinner, är det alltför högt.

När det gäller försäkringsförhållandena är det inte annorlunda. En advokat bör inte företräda försäkringsbolaget mot en möjligen skadevällande advokat eller revisor och samtidigt åta sig att biträda advokaten eller revisorn mot den skadelidande. Och det gäller oavsett om initiativet till det sistnämnda uppdraget kommer, möjligen med stöd av försäkringsvillkor, från försäkringsbolaget eller inte. Låt oss i varje ögonblick veta hos vem vår odelade lojalitet ligger.

Liksom tidigare är det större risk för advokater som har privatpersoner som klienter att hamna med ärenden i nämnden. Detta är nog ofrånkomligt. Konflikter på det personliga planet leder väl normalt till än större frustration än näringslivet. Och hudlösheten är större. Kanske hade man då väntat sig att i en marknad där humanuppdragen verkar vika, skulle anmälningarna bli färre. Så är inte fallet, kanske tilltar anmälningsbenägenheten. Någon annan förklaring har jag inte.

Det finns ingenting i den utblick man får från disciplinnämndens horisont som antyder att etiken nu kommer mer i kläm. I själva verket känns det tvärtom. Intresset för etik – och inte minst för intressekonflikter och jäv – verkar öka, och det återspeglar sig i det ständigt ökade antalet förfrågningar till kansli och nämndledamöter. Här tror jag att de obligatoriska kurserna för inträdessökande kommer att spela en betydande roll.

Claes Peyron
Ordförande

Advokatexamen

Genom beslut av Sveriges advokatsamfundets fullmäktige den 29 maj 2001, vilket fastställts av regeringen, införs i Advokatsamfundets stadgar krav på avlagd advokatexamen för inträde i Sveriges advokatsamfund. Den nya regeln, som gäller utöver tidigare behörighetskrav, träder i kraft den 1 januari 2004.

Ansvar för utformningen av innehåll och genomförande av utbildning och examination åligger utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden är även den instans som prövar överklaganden av underkända examina. Ledamöter i nämnden är advokaterna Bo G H Nilsson (ordförande), Bo Ahlenius, Leif Gustafson och Anne Ramberg. Därutöver ingår lagmannen Magnus Widebeck, professor Christina Hultmark-Ramberg och generaldirektör Stefan Strömberg. Nämnden har fram till och med mitten av oktober 2002 biträttats av jur.kand. Anna Wranne, tidigare anställd vid Advokatsamfundets kansli. Anna Wranne har därefter ersatts av jur.kand. Ulrika Forsberg, administrativ chef.

Det åligger vidare utbildningsnämnden att utse censorer till advokatexamen. Vid sammanträdet i december utsågs 18 advokater – på förslag från lokalavdelningarna – till censorer. Examinatorer utses av Advokatsamfundets styrelse eller, efter delegation, av dess generalsekreterare. Examinatorerna, som alltid skall vara advokater, kommer att utses under våren 2003.

Utbildningen inför advokatexamen är uppdelad på tre delkurser. Kursdeltagandet skall normalt fördelas på tre terminer och avslutas med examination termin fyra. I anledning härav har kursverksamheten vad avser delkurserna 1 och 2

påbörjats under år 2002. Första examinationstillfället kommer att äga rum i september 2003. För att få avlägga examen krävs således deltagande vid samtliga delkurser. Om kandidaten inte uppnått ett godkänt resultat efter att ha genomgått tre examinationer skall utbildningen genomföras igen, innan ny examination får ske.

Parallellt med kursverksamheten för advokatexamen har samfundet även arrangerat den obligatoriska preparandkursen i advokatyrkets etik och teknik. Kravet att genomgå denna kurs gäller för dem som både uppfyller tidskravet och inger en komplett ansökan före den 1 januari 2004.

Vid samtliga delkurser och vid preparandkursen gäller obligatorisk närvaro vid såväl utbildning som kvällsprogram. Frånvaro vid delar av eller helt kurstillfälle innebär att hela kursen måste gås om i sin helhet.

Under året har totalt 519 personer genomgått kurserna enligt följande fördelning:

- Advokatyrkets etik och teknik har givits vid 8 tillfällen med totalt 235 deltagare, varav 148 män och 87 kvinnor
- Advokatexamen – delkurs 1 har givits vid 7 tillfällen med totalt 193 deltagare, varav 96 män och 97 kvinnor
- Advokatexamen – delkurs 2 har givits vid 4 tillfällen med totalt 91 deltagare, varav 45 män och 46 kvinnor.

Information och ny teknik

Samfundet arbetar med att förbättra förmedlingen av information såväl internt som externt.

Under 2002 har cirkulär och annan information sänts ut till ledamöterna både med e-post och vanlig post i syfte att förse ledamöterna med snabb information om samfundets verksamhet.

En ny matrikel på cd-romskiva skickades till samfundets ledamöter under sommaren. Det nya matrikelprogrammet innehåller flera förbättringar:

- Utskriftsfunktion
- Uppdatering av matrikeln via Internet varje vecka
- Förbättrad sökfunktion med fler uppgifter
- Möjlighet att installera matrikeln både på enskilda datorer och i lokala nätverk.

Under hösten 2002 genomfördes ett omfattande IT-projekt. Kansliets centrala administrationssystem har bytts ut. Administrationsprogrammet omfattar bl.a. register över ledamöter och biträdande jurister, byråregister, ärenderegister, prenumerationsregister, kursadministration och fakturering. Det nya administrationsprogrammet fungerar effektivare och säkrare tillsammans med det redan införda elektroniska dokumenthanteringssystemet och med ekonomisystemet. Med det nya systemet är det betydligt enklare att ta fram historik och statistik om advokat kåren och göra olika analyser. Administrationsprogrammet är skräddarsytt för Advokatsamfundet.

Som en del i IT-projektet arbetar kansliet med att förnya Advokatsamfundets webbplats, både den del som är tillgänglig för allmänheten och den del som riktar sig till advokater och biträdande jurister. Det skall bli möjligt för ledamöterna att använda webbplatsen mer aktivt än idag. Exempelvis skall ledamöterna på den slutna delen av webbplatsen direkt kunna anmäla förändringar till samfundets register över byråer, advokater och biträdande jurister. Det kommer även att vara möjligt att anmäla sig till kurser via webbplatsen och att därvid direkt få bekräftelse på att man har fått plats på kursen.

Möjligheterna att söka information på webbplatsen kommer att bli väsentligt större. Det kommer att vara möjligt att söka bl.a. bland styrelsens vägledande uttalanden, samfundets remissvar, gällande etiska regler samt publicerade beslut i disciplinärenden. Dessutom kommer webbplatsen att innehålla en kunskapsbank med tillgång till databaser med olika rättskällor och till annan praktiskt användbar information för verksamma jurister.

För att garantera säkerheten på den slutna delen av webbplatsen kommer personlig inloggning att införas. Inloggningen baseras på varje advokats eller biträdande jurists nummer i kansliets register och ett personligt lösenord.

De delar i IT-projektet som nu genomförs är viktiga delar i Advokatsamfundets kommunikationsstrategi, som syftar till att ge medlemmarna och allmänheten snabbare, bättre och mer lättillgänglig information.

Styrelsen

1. Axel Calissendorff, ordförande

F. 1953. Advokat 1984
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, Stockholm

2. Bo Ahlenius, vice ordförande

F. 1947. Advokat 1980
Advokatfirman Glimstedt i Lund HB, Lund

3. Peter Althin

F. 1941. Advokat 1974
Advokatfirman Peter Althin, Ola Salomonsson, Per Liljekvist HB, Stockholm

4. Lars Andersson

F. 1942. Advokat 1974
Advokatfirman Andersson & Ekberg HB, Malmö

5. Robert Arrelid

F. 1953. Advokat 1985
Advokatfirman Kjällgren AB, Trollhättan

6. Sten Burman

F. 1951. Advokat 1983
Advokatfirman Abersten HB, Sundsvall

7. Lena Frånstedt Lofalk

F. 1958. Advokat 1989
Advokatfirman Cederquist KB, Stockholm

8. Jesper Hansen

F. 1948. Advokat 1984
Advokatfirman Sylwan & Fenger-Krog HB, Falun

9. Claes G. Hansson

F. 1949. Advokat 1983
Gärde Wesslau Advokatbyrå KB, Jönköping

10. Börje Samuelsson

F. 1952. Advokat 1985
Advokaterna Peyron KB, Helsingborg

11. Rickard Ström

F. 1946. Advokat 1981
Advokatfirman Lindahl KB, Göteborg

12. Anders Ahlm

F. 1956. Advokat 1989
Berglund & Co Advokatbyrå KB, Göteborg

13. Claes Broman

F. 1942. Advokat 1974
Setterwalls Advokatbyrå, Stockholm

14. Mats Bäck

F. 1951. Advokat 1983
Advokatfirman Bäck & Lohse, Östersund

15. Helene Ek

F. 1955. Advokat 1994
Advokatfirman Ohlin & Partners AB, Helsingborg

16. Eva Kullman

F. 1951. Advokat 1986
Advokatfirman Glimstedt Kalmar HB, Kalmar

17. Stefan Lindskog

F. 1951. Advokat 1980
Wistrand Advokatbyrå, Stockholm

18. Jan Save

F. 1944. Advokat 1973
Advokatfirman Hammar KB, Uddevalla

19. Torgny Wetterberg

F. 1961. Advokat 1991
Advokatfirman Södermark HB, Stockholm

20. Per Wigert

F. 1941. Advokat 1976
Enköpings Advokatbyrå HB, Enköping

21. Pontus Lindfelt (adjungerad)

F. 1961. Advokat 1993
White & Case LLP, Bryssel

Året som gått

STATISTIK

Vid ingången av år 2002 hade Advokatsamfundet 3 743 (3 635) ledamöter. Under året har 249 (197) nya ledamöter antagits, 23 (16) ledamöter avlidit och 59 (71) ledamöter utträtt. Ur samfundet har två (två) ledamöter uteslutits. Vid årets slut hade samfundet 3 898 ledamöter. (Fjolårets siffror inom parentes.)

Samfundsledamöternas fördelning på avdelningarna var vid årets utgång följande:

Norra avdelningen	232	(235)
Mellersta avdelningen	335	(338)
Stockholmsavdelningen	1 673	(1 558)
Östra avdelningen	308	(295)
Västra avdelningen	671	(645)
Södra avdelningen	602	(596)
Utlandsavdelningen	77	(76)
Summa	3 898	(3 743)

Antalet verksamma advokater, män	2 889	(2 793)
Antalet verksamma advokater, kvinnor	616	(553)
Ingen verksamhet	393	(397)
Summa	3 898	(3 743)

Aktiva advokater

Avdelning	Total avd	Män	Kvinnor
Norra	194	162	32
Mellersta	286	240	46
Stockholm	1 563	1 292	271
Västra	593	508	85
Östra	264	232	32
Södra	545	452	93
Utland	60	44	16

Passiva advokater

Avdelning	Total avd	Män	Kvinnor
Norra	38	36	2
Mellersta	49	41	8
Stockholm	110	94	16
Västra	78	73	5
Östra	44	42	2
Södra	57	49	8
Utland	17	14	3

Antalet biträdande jurister, män	699	(730)
Antalet biträdande jurister, kvinnor	519	(513)
Summa	1 218	(1 243)

Biträdande jurister

Avdelning	Total avd	Män	Kvinnor
Norra	31	20	11
Mellersta	34	21	13
Stockholm	772	438	334
Västra	153	88	65
Östra	32	21	11
Södra	146	82	64
Utland	50	29	21

Antalet advokatkontor vid årsskiftet	1 533	(1 714)
Aktiebolag	720	(807)
Handelsbolag	163	(221)
Kommanditbolag	73	(88)
Enskild firma	577	(598)

INTRÄDESÄRENDEN

Styrelsen har under året slutbehandlat 259 (213) ansökningar om inträde i samfundet. Av dessa har 249 (197) bifallits

medan 10 (16) avslagits. Grund för avslag var i fem fall att sökanden inte uppfyllde kravet på kvalifikationstid och att skäl till dispens inte bedömdes föreligga, i fyra fall att sökanden inte styrkt sin lämplighet och i ett fall att sökanden inte uppfyllde de formella kraven.

INTRÄDESSTATISTIK 2002

Antal slutbehandlade ansökningar:	259	(213)
<i>Bifall</i>		
Män	157	(137)
Kvinnor	92	(60)
Summa	249	(197)
<i>Avslag</i>		
Bristande kvalifikationstid	5	(6)
Ej styrkt lämplighet	4	(8)
Andra skäl	1	(2)
Summa	10	(16)

REGISTRERADE EU-ADVOKATER

Styrelsen har under året registrerat en EU-advokat, auktoriserad i Finland.

VÄGLEDANDE UTTALANDEN

Styrelsen har under året antagit flera vägledande uttalanden. Två av allmänt intresse redovisas här:

- *Vägledande uttalande – samtidigt uppdrag för försäkringsgivare och försäkringstagare*

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har vid sammanträde den 7 februari 2002 antagit följande vägledande uttalande om god advokatsed.

En advokat är enligt 13–15 §§ Vägledande regler för god advokatsed (VRGA) skyldig att avböja eller frånträda uppdrag där det finns en intressekonflikt mellan olika parter som advo-

katén företräder. Enligt 14 § tredje stycket VRGA kan dock en advokat företräda båda parter i ett ärende om parterna så begär. Advokaten är dock i ett sådant fall skyldig att frånträda uppdraget om och när det uppstår en intressekonflikt mellan parterna.

Fråga har uppkommit om en advokat kan åta sig ett uppdrag att biträda en skadevällande part, t.ex. en revisor eller en advokat, mot dennes skadelidande klient och samtidigt biträda den skadevällande partens försäkringsbolag i en samtidigt pågående skadereglering. Situationen kan t.ex. uppkomma genom att försäkringsbolaget, i försäkringsvillkoren eller på annat sätt, anmodar den skadevällande att uppdra åt samma advokat som biträder försäkringsbolaget i skaderegleringen att också biträda den skadevällande i tvist mot den skadelidande klienten.

I ärenden av ifrågavarande slag finns alltid en påtaglig risk för intressekonflikt mellan en försäkringstagare och ett försäkringsbolag. Som exempel på detta kan nämnas att försäkringstagarens ekonomiska intresse ofta begränsas till den egna självriskan, vilken ofta är mycket begränsad i förhållande till skadeståndets storlek och försäkringsbolagets ekonomiska intresse. Vidare har försäkringstagaren ofta en pågående affärsrelation med den skadelidande att beakta. Dessa intressekonflikter torde regelmässigt uppstå vid förlikningsförhandlingar och vid beslut om hur en tvist med den skadelidande klienten skall skötas, t.ex. om fråga uppkommer om en dom skall överklagas.

Redan på grund av ärendets karaktär föreligger således enligt styrelsens bedömning en påtaglig risk för intressekonflikt. En advokat är därför enligt god advokatsed skyldig att avböja ett uppdrag som i ett fall av aktuellt slag skulle innebära att advokaten kom att företräda såväl försäkringstagaren som försäkringsgivaren.

• *Vägledande uttalande – underrättelse till dödsbodelägare om boutredningsmans arvodesuttag*

Begäran har inkommit om styrelsens vägledande uttalande i följande fråga: Måste en advokat, som är boutredningsman i ett dödsbo, när han använder dödsboets klientmedel för täckande av arvode åt sig själv, underrätta dödsbodelägarna eller är det tillräckligt att dödsboet som sådant – som måste vara att betrakta som klient – tillställs räkning eller redovisning eller annan därmed likvärdig skriftlig handling.

Styrelsen har vid sitt sammanträde den 14 mars 2002 antagit nedanstående uttalande.

Regeln att en advokat som använder klientmedel för täckande av arvode skall tillställa klienten en räkning eller likvärdig skriftlig handling syftar till att klienten skall erhålla sådan information att han kan bevaka sina intressen. I ett dödsbo bevakas dödsboets intressen primärt av boutredningsmannen. När en advokat som är boutredningsman använder boets klientmedel för täckande av arvode kan han emellertid inte företräda boets intressen, eftersom han i denna åtgärd är boets motpart. Han måste därför tillställa den som eljest representerar boet räkning eller därmed likvärdig skriftlig handling. Oberoende av vem som i det enskilda fallet kan anses företräda dödsboet när advokaten själv inte gör det, bör om inte särskilda skäl talar för annat handlingen skickas till samtliga dödsbodelägare.

**VÄGLEDNING ANGÅENDE KOSTNADSRÄKNINGAR
KONSUMENTS RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING**

En arbetsgrupp bestående av representanter för Sveriges advokatsamfund och Sveriges Försäkringsförbund har gemensamt utarbetat en vägledning för kostnadsräkningars utformning vid utnyttjande av konsumenters rättsskyddsförsäkring. Vägledningen har godkänts av Advokatsamfundets styrelse och också förankrats inom Försäkringsförbundet. Vägledningen sprids nu till advokater och försäkringsbolag

för att användas som ett hjälpmedel i deras arbete. Vägledningen har publicerats i Cirkulär nr 8/2002 och intas här nedan.

• *Vägledning för kostnadsräkningars utformning vid utnyttjande av konsumenters rättsskyddsförsäkring*

Bakgrund

Vid fakturering av arvode och utlägg i samband med ianspråktagande av rättsskyddsförsäkring förekommer att försäkringsbolagen inte anser sig ha tillräckligt underlag för att bedöma skäligheten av det debiterade beloppet. Till följd härav förekommer ibland omfattande kontakter mellan försäkringsbolaget och ombudet. Nedanstående modell för kostnadsräkningars utformning har till målsättning att minska dessa olägenheter och bespara både ombud och försäkringsbolag onödigt arbete.

För tydlighetens skull bör nämnas att ett ombud självfallet kan välja andra sätt att redovisa nedlagt arbete, liksom ett försäkringsbolag stundom kan komma att begära annan redovisning än vad nedanstående sammanställning visar. Olika rättsskyddsvillkor kan också vara sådana att anvisningarna inte kan följas. Det bör även påpekas att inget ärende är det andra likt, varför det får bedömas från fall till fall vilka uppgifter som är relevanta för bedömningen av arvodets skälighet. En kostnadsräkning vid rättsskyddsförsäkring som utformats enligt den modell som här föreslås, bör dock utgöra ett gott underlag för bedömningen av arvodets skälighet. Behovet av ytterligare kontakter elimineras eller minskar i vart fall härigenom.

Grundregel

Syftet med en kostnadsräkning är att visa klienten och dennes rättsskyddsförsäkringsbolag att det begärda arvodet är skäligt. För att möjliggöra denna bedömning bör en kostnadsräkning innehålla följande uppgifter.

1. En inledande redogörelse för den rättsliga angelägenheten med uppgift – i förekommande fall – om det värde tvisten rör

2. En arbetsredogörelse med det kronologiska förloppet i handläggningen i huvuddrag

3. En redogörelse för särskilda tvistefrågor eller särskilda svårigheter med handläggningen

4. Uppgift om utgången av tvisten.

I det följande utvecklas kort dessa punkter.

Närmare om utformningen

Fakturan

Fakturan ställs ut på klienten/försäkringstagaren med kopia som skickas till det försäkringsbolag som beviljat rättsskydd. Regelmässigt bör det skadenummer som åsatts ärendet av försäkringsbolaget anges på fakturan.

Såsom poster i räkningen bör särskiljas begärd ersättning för

- arbete
- tidspillan och
- utlägg.

1. Den rättsliga angelägenheten

Under denna punkt bör en kortfattad redogörelse för tvisten, den rättsliga angelägenheten, ges. Redogörelsen bör innehålla en redovisning av de faktiska omständigheterna och ange de juridiska tvistefrågorna. Också tvistens värde (eller förväntade värde) bör anges. Om ett utkast till stämningssökan ingetts i samband med ansökan om rättsskydd kan hänvisning till den ofta ske.

2. Arbetsredogörelsen

I arbetsredogörelsen bör vidtagna åtgärder anges och dessutom ändamålet med dem, om detta inte framgår av samman-

hanget. Det bör framgå när ärendet inleddes och avslutades. Den sammanlagda tidsåtgången bör anges. Dessutom bör den ungefärliga tidsåtgången för särskilt omfattande åtgärder anges. Kortare samtal och meddelanden med e-post, fax eller brev som kan betraktas som rutinåtgärder kan slås samman till en post med angivande av antal.

3. Särskilda tvistefrågor m.m.

Om särskilda svårigheter förelegat i ärendet, t.ex. om vissa delar varit särskilt komplicerade och därför krävt extra tidsåtgång, bör detta redovisas särskilt. Det kan röra sig om såväl tekniska och juridiska problem som omständigheter hänförliga till klienten. Om särskilda utredningsåtgärder vidtagits, t.ex. om utomstående expertis anlåtats, bör detta motiveras.

4. Utgången av tvisten

Utgången av tvisten redovisas lämpligen genom att ge in kopia av dom, förlikningsavtal eller liknande.

PRÖVNING AV ADVOKATRÄKNINGARS SKÄLIGHET

Inom samfundet finns 14 fasta skiljenämnder, som utses av styrelsen. Skiljenämnderna består av tre ledamöter och biträds av en sekreterare. Skiljenämnderna prövar på begäran skäligheten av det arvode och de kostnader en advokat påfört klienten. En advokat är i vissa fall (se nedan) skyldig att underkasta sig sådan prövning om klienten begär detta inom ett år efter det att sluträkning avgetts. Under 2002 slutbehandlades 88 (96) ärenden. Fordrat belopp fastställdes i 58 (57) fall och nedsattes i 29 (39) fall. Bestämmelsen om skyldigheten för advokat att på begäran ingå skiljeavtal har upphävts. Den skall dock fortfarande tillämpas på uppdrag som påbörjats före den 1 januari 2002.

Intäkter och kostnader 2002 – Fonder

Vidstående cirkeldiagram visar hur intäkter och kostnader fördelar sig. Årsavgifter och serviceersättningar utgör 78 % av de totala intäkterna. Försäkringskostnader utgör 47 % av de totala kostnaderna. Andelarna är i stort sett oförändrade mot föregående års. Intäkter och kostnader för kursverksamheten har ökat beroende på införandet av advokatexamen.

Årsavgiften till Sveriges advokatsamfund höjdes 2002 från 2 400 till 3 900 kronor. Höjningen förklaras av frånvaron av bidrag från stiftelsen Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond. Stiftelsen har tidigare lämnat bidrag till täckning av underskott vid utgivning av tidskriften Advokaten och genomförande av grundkurser i advokatyrets etik och teknik. Avgiften täcker – förutom dessa underskott – kostnader för administration av den offentlighetsrättsliga verksamheten men även kostnader för fullmäktige och det internationella samarbetet.

Serviceersättning till Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag höjdes under året från 9 900 till 10 600 kronor. Av ersättningen avser 7 520 kronor premier för obligatoriska advokatförsäkringar. Resterande belopp, 3 080 kronor, täcker kostnader för kursverksamhet, hemsida, cirkulär m.m.

AVGIFTSUTVECKLING

Årsavgift och serviceersättning har ökat från 4 600 till 14 500 kronor under perioden 1987–2002. Avgiftsökningen förklaras av försäkringskostnaderna. Dessa har under samma period ökat från 845 till 7 520 kronor. I vidstående linjediagram visas även kostnadsnivå med undantag för försäkringskostnader och kostnader för marknadsföringskampanj och dess utveckling. Frånvaron av dessa kostnader hade inneburit att årsavgift och serviceersättning år 1987 uppgått till 3 755 kronor och 2002 till 6 980 kronor. Att denna måttliga ökning varit möjlig, trots nya arbetsområden för samfundet, förklaras främst av ökningen i medlemskåren.

Det procentuella linjediagrammet visar att samfundets avgifter rensade från försäkringskostnad och marknadsföring ökat betydligt mindre än konsumentprisindex och timkostnadsnorm under samma period.

KOSTNADER FÖR ADVOKATFÖRSÄKRINGAR

Premier för ansvarsförsäkring och förmögenhetsbrottsförsäkring ingår i den ersättning som samtliga verksamma ledamöter och biträdande jurister erlägger till Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag. Premiehöjningarna för ansvarsförsäkringen har under de senaste åren uppgått till 1,5–3 % per år medan premien för förmögenhetsbrottsförsäkringen varit oförändrad under de senaste åren. Advokatsamfundet bedriver ett aktivt skadeförebyggande arbete i samarbete med försäkringsmäklare och försäkringsbolag genom Delegationen för advokat-

försäkringar (DFA). Ordförande i DFA är advokaten Tony Sandell. Information avseende obligatoriska försäkringar och övriga advokatförsäkringar kommer att läggas ut på samfundets hemsida under år 2003.

FONDER

Styrelserna i stiftelserna Sveriges advokatsamfunds Understödsfond samt Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond hade vid årets utgång följande sammansättning.

Understödsfonden

Ledamöter: Claes Felländer, ordförande, Per Björkman, Claes Cronstedt, Peter Hedborg, Claes Zettermarck.

Suppleanter: Brita Munck-Persson, Björn Tude, Anna-Stina Widell.

Minnesfonden

Ledamöter: Claes Felländer, ordförande, Per Björkman, Anna-Stina Widell.

Suppleanter: Claes Cronstedt, Peter Hedborg, Claes Zettermarck.

ÄNDAMÅL

Sveriges advokatsamfunds Understödsfond är en stiftelse med ändamål att bereda understöd åt behövande samfundsledamöter, förutvarande ledamöter eller avlidna ledamöters efterlevande makar och barn. När särskilda skäl därtill äro må understöd jämväl beredas åt ledamöters eller avlidna ledamöters fränskilda make.

Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond är en stiftelse med ändamål att i första hand utgiva underhållsbidrag till ålderstigna, sjuka eller lytta advokater och avlidna advokaters efterlevande makar och barn samt bidrag till vård, fostran eller utbildning under barndomen och ungdomen, av barn till avlidna advokater, allt under förutsättning att vederbörande lever i brydsamma ekonomiska förhållanden. I andra hand får stiftelsens medel användas för att lämna bidrag till fortbildning av advokater och hos dem anställda samt till utgivande av juridiska skrifter eller förlagsverksamhet i ämnen rörande advokatyret.

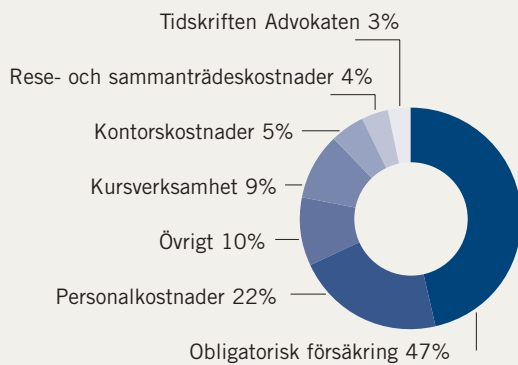
UTBETALDA BIDRAG

Bidrag ur Understödsfonden utbetalas i huvudsak till avlidna ledamöters efterlevande makar. De årliga bidragen uppgår till cirka 0,5–0,6 miljoner kronor i Understödsfonden.

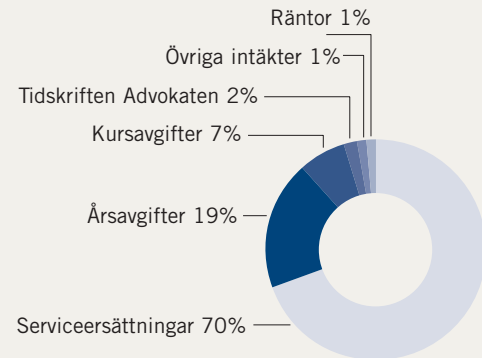
På grund av nedgången på aktiemarknaderna har inga bidrag utbetalts från Sandströms Minnesfond under 2002.

Fondernas årsredovisningar återfinns längre fram i denna berättelse.

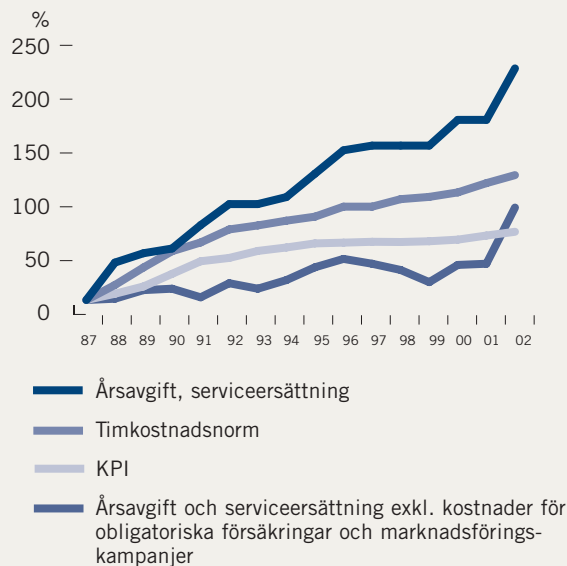
KOSTNADERNAS FÖRDELNING 2002

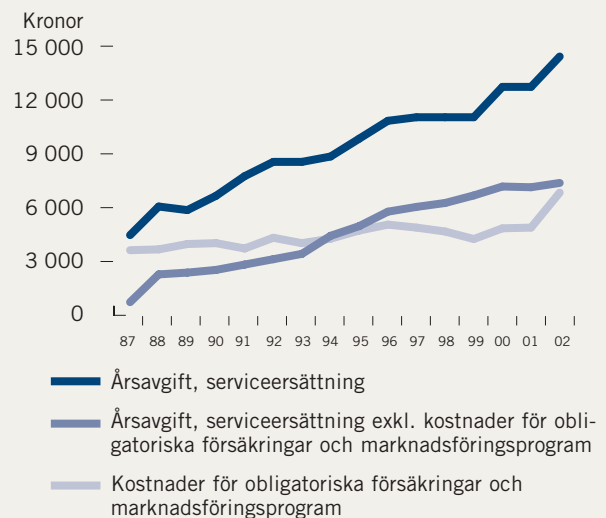
INTÄKTERNAS FÖRDELNING 2002

AVGIFTSUTVECKLING (ACKUMULERAD FÖRÄNDRING)

AVGIFTSUTVECKLING

Disciplinnämnden

Sveriges advokatsamfund utövar tillsyn över advokater i Sverige, inte bara de svenska utan också över advokater från länder inom europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Alla advokater skall i sin verksamhet iakttä god advokatsed. Vad som är god advokatsed avgörs av Advokatsamfundets disciplinnämnd och av dess styrelse.

Utifrån disciplinnämndens beslut har vägledande regler om god advokatsed utvecklats. I reglerna behandlas bl.a. vilka skyldigheter och vilka rättigheter en advokat har i förhållande till sin klient och till sin klients motpart.

Om disciplinnämnden anser att en advokat brutit mot god advokatsed kan nämnden besluta att tilldela advokaten en disciplinär påföljd. Påföljderna är erinran, varning (som kan kombineras med en straffavgift) och i de allvarigaste fallen uteslutning. Disciplinnämnden har även möjlighet att enbart göra ett uttalande.

Disciplinnämnden består av elva ledamöter varav tre utses av regeringen (offentliga representanter). Nämnden är indelad i tre prövningsavdelningar.

Justitiekanslern, som utövar tillsyn över Advokatsamfundet, kan i vissa fall begära om- eller överprövning av beslut av nämnden. En advokat som utesluts ur samfundet kan överklaga beslutet till Högsta domstolen.

DISCIPLINÄRENDEN

Under året har 577 (526) ärenden inkommit till samfundet (föregående års siffror inom parentes).

Disciplinnämnden har slutligt avgjort 92 (129) ärenden. I två (två) ärenden har advokat uteslutits ur samfundet. I sex (tre) ärenden har advokat tilldelats varning med straffavgift och i 12 (åtta) fall har varning tilldelats. Erinran har tilldelats i 39 (67) ärenden. Disciplinnämnden har i 11 (14) ärenden gjort uttalanden och i 21 (32) ärenden inte vidtagit någon åtgärd. Ett (tre) ärende har avskrivits.

Prövningsavdelningarna har under året slutbehandlat 525 ärenden, varav 104 hänskjutits till disciplinnämnden. I 330 (320) ärenden har anmälan lämnats utan åtgärd och i 36 ärenden har uttalanden gjorts. Återstående ärenden har avskrivits eller av annan anledning inte upptagits till prövning i sak.

Advokatsamfundets styrelse har avskrivit 23 ärenden rörande disciplinpåföljder. Styrelsen har hänskjutit 27 ärenden till disciplinnämnden.

DISCIPLINNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING

Disciplinnämnden hade vid årets utgång följande sammansättning:

- Claes Peyron, ordförande*
F. 1938. Advokat 1969
Advokaterna Peyron KB, Helsingborg
- Sture Larsson, v. ordförande*
F. 1944. Advokat 1977
Advokaten Sture Larsson AB, Eksjö
- Suzanne Ahlner, ledamot*
F. 1944. Advokat 1975
Advokatfirman Luterkort, Malmö
- Lars Hök, ledamot*
F. 1939. Advokat 1974
Advokaterna Arnewid och Hög HB, Göteborg
- Bengt Stridh, ledamot*
F. 1944. Advokat 1977
Advokatfirman Bengt Stridh AB, Örebro
- Bertil Södermark, ledamot*
F. 1935. Advokat 1965
Advokatfirman Södermark HB, Stockholm
- Birgitta Sabelström, ledamot*
F. 1945. Advokat 1984
Advokatfirman Birgitta W Sabelström, Stockholm
- Greger Lundmark, ledamot*
F. 1944. Advokat 1976
Advokaterna Kaiding & Ljungdahl & Marcusson, Skellefteå
- Bo Hammar, offentlig representant*
F. 1941. Redaktör, Stockholm
- Ove Lindh, offentlig representant*
F. 1932. F.d. hovrättspresident, Göteborg
- Nils Ringstedt, offentlig representant*
F. 1934. Fil.dr, Stockholm

Emilia Ekberg och Mats Hildeby har biträtt som nämndens sekreterare.

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning
– koncernen

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Verksamheten under året beskrivs i organisationens verksamhetsberättelsen för året.

FÖRSLAG TILL DISPOSITION

AV ORGANISATIONENS RESULTAT

Styrelsen och generalsekreteraren föreslår att årets resultat	-474 734
jämte balanserade vinstmedel	<u>1 787 227</u>
tillhoppa	<u>1 312 493</u>
balanseras i ny räkning.	

Av koncernens fria egna kapital 12 515 011 kronor föreslås 0 kronor bli överfört till bundna reserver.

Organisationens resultat och ställning i övrigt för de två senaste räkenskapsåren framgår av följande resultat- och balansräkningar, noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer.

		2002-01-01 Not -2002-12-31	2001-01-01 -2001-12-31 (tkr)
Nettoomsättning	2	70 072 259	58 856,8
Övriga rörelseintäkter	3	<u>936 961</u>	<u>4 024,4</u>
		71 009 220	62 881,2
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	4	55 990 532	49 102,2
Personalkostnader	1	15 663 528	14 122,1
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	5	<u>494 419</u>	<u>495,9</u>
		72 148 479	63 720,2
Ränteintäkter och liknande resultatposter		886 024	932,2
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-153 816</u>	<u>-138,0</u>
Resultat före skatt		- 407 051	- 44,8
Betald skatt		- 208 437	- 209,5
Uppskjuten skatt		<u>- 21 534</u>	<u>- 37,1</u>
Årets resultat		- 637 022	- 291,4

Balansräkning

– koncernen

TILLGÅNGAR	Not	2002-12-31	2001-12-31
			(tkr)
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	6	6 953 620	7 141,4
Inventarier	7	628 907	699,1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar	8	1	0,0
Återbäringsmedel SPP		–	451,0
Summa anläggningstillgångar		7 582 528	8 291,5
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager		591 432	966,2
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		2 149 445	5 473,5
Fordringar mot närstående organisationer		3 380 413	5 706,0
Övriga fordringar		2 127 957	1 118,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>728 577</u>	<u>148,1</u>
		8 977 824	13 412,1
Kassa och bank		7 392 412	2 050,3
Summa omsättningstillgångar		16 370 236	15 462,5
SUMMA TILLGÅNGAR		23 952 764	23 754,0
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	9		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundna reserver		745 566	689,7
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		13 152 033	13 499,3
Årets resultat		- 637 022	- 291,4
Summa eget kapital		13 260 577	13 897,6
<i>Långfristiga skulder</i>			
Inteckningslån		<u>4 165 520</u>	<u>4 186,0</u>
Summa långfristiga skulder		4 165 520	4 186,0
Uppskjuten skatt		75 846	54,3
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Checkräkningskredit	10	–	550,7
Leverantörsskulder		3 005 717	1 535,1
Skulder till närstående organisationer		377 053	393,7
Skatteskulder		152 097	67,4
Övriga kortfristiga skulder		514 891	1 001,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		<u>2 401 063</u>	<u>2 067,9</u>
Summa kortfristiga skulder		6 450 821	5 616,1
Summa skulder		10 616 341	9 802,1
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		23 952 764	23 754,0
<i>Ställda säkerheter:</i>			
Fastighetsinteckningar		10 400 000	10 400,0
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Resultaträkning – moderföretaget

	Not	2002-01-01 -2002-12-31	2001-01-01 -2001-12-31
Nettoomsättning	2	17 814 001	10 194,4
Övriga rörelseintäkter	3	<u>393 785</u>	<u>3 372,5</u>
		18 207 786	13 566,9
<i>Rörelsens kostnader</i>			(tkr)
Externa kostnader	4	12 566 716	9 116,9
Personalkostnader	1	6 153 863	4 844,1
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	5	<u>187 817</u>	<u>187,8</u>
Rörelseresultat		-700 610	-581,9
Ränteintäkter		390 533	238,2
Räntekostnader		-20 653	-18,9
Resultat före skatt		-330 730	-362,6
Skatt		<u>-144 004</u>	<u>-98,2</u>
Årets resultat		-474 734	-460,8

Balansräkning – moderföretaget

TILLGÅNGAR	Not	2002-12-31	2001-12-31
			(tkr)
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	6	6 953 620	7 141,4
Andelar i koncernföretag	8	50 000	50,0
Aktier och andelar	8	1	0,0
Återbäringsmedel SPP		-	<u>142,6</u>
Summa anläggningstillgångar		7 003 621	7 334,0
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 002 956	417,5
Fordringar mot närstående organisationer		2 730 177	4 158,7
Övriga fordringar		412 678	185,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>61 731</u>	<u>56,0</u>
		4 207 542	4 817,4
Kassa och bank		2 676 989	1 429,1
SUMMA TILLGÅNGAR		13 888 152	13 580,5
<i>EGET KAPITAL OCH SKULDER</i>			
<i>Eget kapital</i>	9		
Ersättningsfonden		5 408 100	5 408,1
Disponibla medel		1 787 227	2 248,0
Årets resultat		<u>-474 734</u>	<u>-460,8</u>
Summa eget kapital		6 720 593	7 195,3
<i>Långfristiga skulder</i>			
Inteckningslån		4 165 520	4 186,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		986 578	736,2
Skulder koncernföretag		102 245	404,6
Skulder till närstående organisationer		26 954	7,1
Skatteskulder		173 293	67,5
Övriga skulder		255 563	223,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		<u>1 457 406</u>	<u>760,0</u>
Summa kortfristiga skulder		3 002 039	2 199,2
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		13 888 152	13 580,5
Ställda säkerheter		10 400 000	10 400,0
Ansvarförbindelser		inga	inga

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Bolaget följer årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

KONCERNREDOVISNING

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation (RR 1:00).

VARULAGER

Varulager är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt först in först ut principen och verkligt värde.

FORDRINGAR

Fordringar har efter individuell prövning upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

AVSKRIVNINGSPRINCIPER FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	50 år
Markanläggningar	27 år
Inventarier	5 år

KONCERNUPPGIFTER

Sveriges advokatsamfund äger samtliga aktier, nom. 500 000, i Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag, org.nr 556128-7144.

Not 1 Anställda och personalkostnader

	2002	varav män	2001	varav män
Medelantalet anställda				
<i>Sveriges advokatsamfund</i>				
inom riket	5	60%	5	40%
<i>Sveriges Advokaters Service AB</i>				
inom riket	21	33%	20	30%

Löner och andra ersättningar

	2002		2001 (tkr)	
	löner och ersättn.	sociala kostn.	löner och ersättn.	sociala kostn.
<i>Sveriges advokatsamfund</i>				
Styrelse och				
generalsekreterare	1 609 193	871 991	1 514,7	825,1
(varav pensionskostnader)		343 854		328,0
Övriga anställda	2 769 559	1 469 729	1 714,9	902,5
(varav pensionskostnader)		425 328		334,4

Sveriges Advokaters Service AB

Styrelse och generalsekreterare	–	–	–	–
(varav pensionskostnader)				
Övriga anställda	6 169 955	2 593 868	5 803,4	2 682,9
(varav pensionskostnader)		488 387		669,0

Not 2 Nettoomsättning per rörelsegren

	2002	2001(tkr)
<i>Koncernen</i>		
Årsavgifter	13 539 069	7 917,6
Serviceersättningar	50 076 358	45 036,6
Kursavgifter, etik och teknikkurser	2 765 291	966,9
Kursavgifter, fortbildning	2 181 900	3 625,9
Tidskriften Advokaten	<u>1 509 641</u>	<u>1 309,8</u>
	70 072 259	58 856,8

Sveriges advokatsamfund

Årsavgifter	13 539 069	7 917,6
Kursavgifter	2 765 291	966,9
Tidskriften Advokaten	<u>1 509 641</u>	<u>1 309,9</u>
	17 814 001	10 194,4

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2002	2001 (tkr)
<i>Koncernen</i>		
Bidrag från Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond	–	2 978,8
Advokatartiklar	158 879	106,2
Arvoden från närstående fonder	231 000	231,0
Ledamotsförteckningen	236 633	170,7
Övrigt	<u>310 449</u>	<u>537,7</u>
	936 961	4 024,4
<i>Sveriges advokatsamfund</i>		
Bidrag från Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond	–	2 978,8
Arvoden från närstående fonder	231 000	231,0
Straffavgifter	70 000	5,0
Skiljenämndsavgifter	49 487	49,9
Övrigt	<u>43 298</u>	<u>107,8</u>
	393 785	3 372,5

Not 4 Externa kostnader

	2002	2001 (tkr)
<i>Koncernen</i>		
Varav		
Försäkringskostnader för ansvarsförsäkring	30 382 400	27 858,6
Försäkringskostnader för förmögenhetsbrottsförsäkring	3 301 920	2 072,2

Revisionsarvode för år 2002 har utgått med 75 000 kronor avseende vald revisor Inga-Lill Larsson, KPMG.

Årets leasingkostnader uppgår till 518 745 kronor. Återstående leasingkostnader uppgår till totalt 690 208 kronor. Dessa förfaller till betalning inom 1 år 505 848 senare än 1 år men inom 5 år 184 360 senare än 5 år 0

<i>Sveriges advokatsamfund</i>		
Varav		
Rese- och sammanträdeskostnader	2 066 847	1 844,8
Direkta kostnader, kursverksamheten	5 176 528	1 588,2
Tidskriften Advokaten	2 304 164	3 412,6

Revisionsarvode för år 2002 har utgått med 40 000 kronor avseende vald revisor Inga-Lill Larsson, KPMG.

Årets leasingkostnader uppgår till 62 522 kronor. Återstående leasingkostnader uppgår till totalt 63 792 kronor. Dessa förfaller till betalning inom 1 år 63 792 senare än 1 år men inom 5 år 0 senare än 5 år 0

Not 5 Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar

	2002	2001 (tkr)
<i>Koncernen</i>		
Byggnader och mark	187 817	187,8
Inventarier	<u>306 602</u>	<u>308,1</u>
	494 419	495,9
<i>Sveriges advokatsamfund</i>		
Byggnader och mark	187 817	187,8

Not 6 Byggnader och mark

Avskrivning på byggnad har skett med 2 % på anskaffningsvärdet. Avskrivning på markanläggning har skett med 3,75 % på anskaffningsvärdet.

	2002	2001 (tkr)
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början och slut	10 779 007	10 779,0
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	3 637 570	3 449,8
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	<u>187 817</u>	<u>187,8</u>
	3 825 387	3 637,6
Planenligt restvärde vid årets slut	6 953 620	7 141,4
Taxeringsvärde, byggnader	22 944 000	18 196,0
Taxeringsvärde, mark	13 705 000	10 868,0

Not 7 Inventarier

	2002-12-31	2001-12-31 (tkr)
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	5 195 671	4 986,1
Nyanskaffningar	<u>236 412</u>	<u>209,6</u>
	5 432 083	5 195,7
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	4 496 574	4 188,5
Årets avskrivning	<u>306 602</u>	<u>308,1</u>
	4 803 176	4 496,6
Planenligt restvärde vid årets slut	628 907	699,1

Not 8 Aktier och andelar

	2002-12-31	2001-12-31 (tkr)
<i>Koncernen</i>		
Övrigt	1	0,0
<i>Sveriges advokatsamfund</i>	antal	
Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag, 556128-7144	5 000	50 000
Övrigt	<u>1</u>	<u>0,0</u>
	50 001	50,0

Revisionsberättelse

Not 9 Eget kapital

	Bundna reserver	Balanserad vinst	Årets resultat
<i>Koncernen</i>			
Ingående balans 2002-01-01	689 659	13 499 354	-291 414
Disposition av föregående års resultat		-291 414	291 414
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		55 907	-55 907
Årets resultat			-637 022
Utgående balans 2002-12-31	745 566	13 152 033	-637 022

Not 10 Checkräkningskredit

	2002-12-31	2001-12-31 (tkr)
<i>Koncernen</i>		
Beviljad kredit varav utnyttjad del	6 000 000 –	6 000,0 550,7

STOCKHOLM DEN 13 MARS 2003

Axel Calissendorff <i>Ordförande</i>	Bo Ahlenius	Peter Althin
Lars Andersson	Robert Arrelid	Sten Burman
Lena Frånstedt Lofalk	Jesper Hansen	Claes G. Hansson
Börje Samuelsson	Rickard Ström	Anne Ramberg

Till fullmäktige i Sveriges advokatsamfund.

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens och generalsekreterarens förvaltning i Sveriges advokatsamfund för år 2002. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och generalsekreterarens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i Advokatsamfundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren är ersättningskyldig mot Sveriges advokatsamfund. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren på annat sätt handlat i strid med Sveriges advokatsamfunds stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av Sveriges advokatsamfunds och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att fullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Sveriges advokatsamfund och koncernen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

STOCKHOLM DEN 24 MARS 2003

Inga-Lill Larsson
Auktoriserad revisor

Christer Elander
Advokat

Förvaltnings- berättelse

Resultaträkning

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Sveriges advokatsamfund. Verksamheten under året beskrivs i verksamhetsberättelsen för Sveriges advokatsamfund.

FÖRSLAG TILL DISPOSITION AV BOLAGETS

RESULTAT

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat	-217 660
jämte balanserade vinstmedel	<u>6 012 611</u>
tillhoppa	5 794 951
balanseras i ny räkning.	

Bolagets resultat och ställning i övrigt för de två senaste räkenskapsåren framgår av följande resultat- och balansräkningar, noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer.

		2002-01-01	2001-01-01
	Not	-2002-12-31	-2001-12-31
			(tkr)
Nettoomsättning	2	52 258 258	48 662,5
Övriga rörelseintäkter	3	<u>543 176</u>	<u>651,8</u>
		52 801 434	49 314,3
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Externa kostnader	4	43 423 816	39 985,3
Personalkostnader	1	9 509 665	9 278,0
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	5	<u>306 602</u>	<u>308,1</u>
Rörelseresultat		-438 649	-257,1
Ränteintäkter och liknande resultatposter		495 491	694,0
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-133 163</u>	<u>-119,1</u>
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-76 321	317,8
Avsättning till periodiseringsfond		-76 906	-132,4
Skatt på årets resultat	6	<u>-64 433</u>	<u>-111,3</u>
Årets resultat		-217 660	74,1

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	2002-12-31	2001-12-31
			(tkr)
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	5	628 907	699,1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Återbäringsmedel från SPP	7	–	308,4
Summa anläggningstillgångar		628 907	1 007,5
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager		591 432	966,2
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		2 149 445	5 473,5
Fordran hos koncernföretag		102 245	404,6
Fordringar mot närstående organisationer		650 236	1 547,4
Övriga fordringar		733 519	514,4
Förutbetalda kostnader, upplupna intäkter		666 846	92,1
		4 302 291	8 032,0
Kassa och bank		4 715 423	621,2
Summa omsättningstillgångar		9 609 146	9 619,4
SUMMA TILLGÅNGAR	10	238 053	10 626,9
<i>EGET KAPITAL OCH SKULDER</i>			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (5 000 st aktier å nominellt 100)		500 000	500,0
Reservfond		100 000	100,0
Summa bundet eget kapital		600 000	600,0
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		6 012 611	5 938,6
Årets resultat		-217 660	74,0
Summa fritt eget kapital		5 794 951	6 012,6
Summa eget kapital		6 394 951	6 612,6
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfond tax 2001		61 529	61,5
Periodiseringsfond tax 2002		132 442	132,5
Periodiseringsfond tax 2003		76 906	–
Summa obeskattade reserver		270 877	194,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Checkräkningskredit	8	–	550,7
Leverantörsskulder		2 019 139	798,9
Skulder till närstående organisationer		350 099	386,5
Skatteskuld		–	38,1
Övriga kortfristiga skulder		259 330	738,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		943 657	1 307,9
Summa kortfristiga skulder		3 572 225	3 820,3
Summa skulder		3 843 102	4 014,3
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	10	238 053	10 626,9
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Redovisningsprinciper
och noter

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Bolaget följer årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

VARULAGER

Varulager är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt först in först ut principen och verkligt värde.

FORDRINGAR

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

AVSKRIVNINGSPRINCIPER
FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Inventarier avskrivs på 5 år.

KONCERNUPPGIFTER

Bolaget är helägt dotterbolag till Sveriges advokatsamfund, org nr 262000-0675, med säte i Stockholm.

Not 1 Anställda och personalkostnader

	2002	varav män	2001	varav män
Medelantalet anställda inom riket	21	33%	20	30%
Löner och andra ersättningar	2002		2001 (tkr)	
	löner och ersättningar	sociala kostnader	löner och ersättningar	sociala kostnader
Styrelse och VD (varav pensions- kostnader)	0	0	0	0
Övriga anställda (varav pensions- kostnader)	6 169 955	2 593 868	5 803,4	2 454,0
		488 387		514,1

Not 2 Nettoomsättning per rörelsegren

	2002	2001 (tkr)
Serviceersättningar	50 076 358	45 036,6
Kursavgifter	2 181 900	3 625,9
	52 258 258	48 662,5

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2002	2001 (tkr)
Ledamotsförteckningen	236 633	170,7
Advokatartiklar	158 879	106,2
Övrigt	147 664	374,9
	543 176	651,8

Revisionsberättelse

Not 4 Externa kostnader

Varav	2002	2001 (tkr)
Försäkringskostnader för ansvarsförsäkring	30 382 400	27 858,6
Försäkringskostnader för förmögenhetsbrottsförsäkring	<u>3 301 920</u>	<u>2 072,2</u>
	33 684 320	29 930,8

Revisionsarvode för år 2002 har utgått med 35 000 kronor avseende vald revisor Inga-Lill Larsson, KPMG.

Årets leasingkostnader uppgår till 456 223 kronor.

Återstående leasingkostnader uppgår till totalt 626 416 kronor.

Dessa förfaller till betalning

inom 1 år	442 056
senare än 1 år men inom 5 år	184 360
senare än 5 år	0

Not 5 Inventarier

	2002-12-31	2001-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		(tkr)
Vid årets början	5 195 671	4 986,1
Nyanskaffningar	<u>236 412</u>	<u>209,6</u>
	5 432 083	5 195,7

Akkumulerade avskrivningar enligt plan

Vid årets början	4 496 574	4 188,5
Årets avskrivning	<u>306 602</u>	<u>308,1</u>
	4 803 176	4 496,6
Planenligt restvärde vid årets slut	628 907	699,1

Not 6 Skatt på årets resultat

	2002	2001
<i>Avstämning av effektiv skatt</i>		(tkr)
Resultat före skatt	-153 227	185,3
Skatt enligt gällande skattesats, 28 %	42 904	-51,9
Ej avdragsgilla kostnader	-107 504	-59,0
Skatt hänförlig till tidigare år	167	-0,4
Redovisad skatt	-64 433	-111,3

Not 7 Återbäringsmedel från SPP

Resterande återbäringsmedel beräknas utnyttjas under det kommande året.

Not 8 Checkräkningskredit

	2002-12-31	2001-12-31
		(tkr)
Beviljad kredit	6 000 000	6 000,0
varav utnyttjad del	-	550,7

STOCKHOLM DEN 13 MARS 2003

Axel Calissendorff Bo Ahlenius

Ordförande

Anne Ramberg

Verkställande direktör

Till bolagsstämman i Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag.

Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag för år 2002. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

STOCKHOLM DEN 24 MARS 2003

Inga-Lill Larsson

Auktoriserad revisor

Förvaltningsberättelse

Resultat- och
balansräkning

BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Fondens avkastning skall användas till resestipendier för ledamöter av Sveriges advokatsamfund eller till belöning för vetenskapligt arbete eller utredning, som är av beskaffenhet att särskilt intressera advokaterna eller gagna deras yrkesverksamhet. Inga anslag har utbetalts under året.

Stiftelsens värdepapper redovisas närmare under not 1.

FÖRMÖGENHET

Marknadsvärdet av stiftelsens förmögenhet uppgick den 31 december till:

	2002	2001 (tkr)
Eget kapital till bokfört värde	426 908	425,0
Skillnad mellan bokfört värde och marknadsvärde på värdepapper	<u>-21 372</u>	<u>123,7</u>
Eget kapital till marknadsvärde	405 536	548,7

ARVODEN

Ingen ersättning har utgått till styrelsen.

REDOVISNING AV ÅRETS RESULTATDISPOSITION

Styrelsen har beslutat att de till förfogande stående disponibla medlen (kronor):

Disponibla medel vid årets början	488	
Jämte årets resultat	<u>1 884</u>	2 372
Disponeras enligt följande:		
Till bundet eget kapital avsätts	800	
Beslutade anslag	0	
I ny räkning balanseras	<u>1 572</u>	2 372

Fondens resultat och ställning i övrigt för de två senaste räkenskapsåren framgår av följande resultat- och balansräkningar, bokslutskommentarer med redovisningsprinciper och tillhörande noter.

	Not	2002-01-01 -2002-12-31	2001-01-01 2001-12-31
<i>Stiftelsens intäkter</i>			
Resultat från värdepapper och fordringar			(tkr)
som är anläggningstillgångar	1	-1 766	5,0
Summa intäkter		-1 766	5,0
<i>Stiftelsens kostnader</i>			
Externa kostnader		825	0,8
Resultat		-2 591	4,2
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter		6 590	14,9
Räntekostnader		-	-5,2
Resultat efter finansiella poster		<u>3 999</u>	<u>13,9</u>
<i>Avsättning till periodiseringsfond tax-2003</i>			
Skatt		-798	-3,3
		-1 317	-2,7
Årets resultat		1 884	7,9

TILLGÅNGAR	Not	2002-12-31	2001-12-31
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar	2	<u>381 336</u>	<u>390,0</u>
Summa anläggningstillgångar		381 336	390,0
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar			
Skattefordringar		34 065	31,1
Övriga fordringar		14 403	7,1
Upplupna intäkter		1 792	1,2
Kassa och bank		<u>2 523</u>	<u>5,3</u>
Summa omsättningstillgångar		52 783	44,7
Summa tillgångar		434 119	434,7
<i>EGET KAPITAL OCH SKULDER</i>			
<i>Eget kapital</i>			
Bundet eget kapital	3	425 336	424,5
Fritt eget kapital		<u>1 572</u>	<u>0,5</u>
Summa eget kapital		426 908	425,0
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfond tax 2002		3 329	3,3
Periodiseringsfond tax 2003		<u>798</u>	-
Summa obeskattade reserver		4 127	3,3
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Övriga skulder		3 084	6,4
Summa kortfristiga skulder		3 084	6,4
Summa eget kapital och skulder		434 119	434,7
Ställda panter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Bokslutskommentarer och noter

REDOVISNINGSPRINCIPER

Stiftelsen följer årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

Not 1 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2002	2001
		(tkr)
Utdelning på aktier och andelar	10 146	9,1
Realisationsvinster, netto	-11 912	-4,1
	-1 766	5,0

Not 2 Aktier och andelar

	antal/nom	bokfört värde	marknads- värde
Handelsbankens Aktiefond	52,9522	152 328	152 350
Handelsbankens Amerikafond	141,3022	27 838	36 921
Handelsbankens Europafond	108,9321	23 522	21 040
Handelsbankens Nordiska Småbolagsfond	230,3698	55 550	27 829
Handelsbanken Hypotek	50 000	54 233	54 995
Handelsbankens räntefond	49,0857	5 100	4 949
SBAB, 117	40 000	42 142	40 940
SBAB, 120	20 000	20 623	20 940
Summa		381 336	359 964

Marknadsvärdet av John Tjernelds Advokatfonds värdepapper uppgick den 31 december 2001 till 513 717 kronor.

Not 3 Eget kapital

	Bundet kapital	Fritt kapital
Belopp vid årets ingång	424 536	488
Redovisat årsresultat	800	1 084
Beslutade anslag	0	0
Summa	425 336	1 572

STOCKHOLM DEN 13 MARS 2003

Axel Calissendorff	Bo Ahlenius	Peter Althin
<i>Ordförande</i>		
Lars Andersson	Robert Arrelid	Sten Burman
Lena Frånstedt	Jesper Hansen	Claes G. Hansson
Lofalk		
Börje Samuelsson	Rickard Ström	Anne Ramberg

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning i stiftelsen John Tjernelds Advokatfond för år 2002. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om någon ledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

STOCKHOLM DEN 24 MARS 2003

Inga-Lill Larsson	Christer Elander
<i>Auktoriserad revisor</i>	<i>Advokat</i>

Förvaltningsberättelse

BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Sveriges advokatsamfundis Understödsfond är en stiftelse med ändamål att bereda understöd åt behövande samfundslidamöter, förutvarande ledamöter eller avlidna ledamöters efterlevande makar och barn. När särskilda skäl finns kan understöd även lämnas till ledamöts eller avlidna ledamöts fränskilda make.

Styrelsen har under året hållit tre protokollförda sammanträden.

Understödsfonden har i understöd och bidrag till sammanlagt åtta personer utbetalt totalt 493 198 kronor.

Understöd har framför allt utbetalts till avlidna ledamöters efterlevande makor.

Understödsfondens värdepapper samförvaltas sedan den 1 januari 1990 med stiftelsen Gustaf och Calla Sandströms Minnesfonds portfölj. Förvaltningen omhänderhas diskretionärt av Carnegie Kapitalförvaltning AB, Alfred Berg Kapitalförvaltning AB samt Merrill Lynch Bank (Suisse) S.A. I slutet av december 2002 har SEB Enskilda Banken övertagit den av Alfred Berg förvaltade portföljen.

FÖRHÅLLANDEN VIKTIGA FÖR BEDÖMNINGEN AV RESULTAT OCH STÄLLNING

Genom den allmänna nedgången på aktiemarknaden har marknadsvärdet av stiftelsens värdepappersportfölj på balansdagen 2002-12-31 kommit att understiga anskaffningsvärdet med 16,2 MSEK. Då nedgången bedöms som bestående har nedskrivning gjorts med 16,2 MSEK. Nedskrivningen har belastat 2002 års resultat och eget kapital.

FÖRMÖGENHET

Marknadsvärdet av Understödsfondens förmögenhet uppgick den 31 december till:

	2002	2001 (tkr)
Eget kapital till bokfört värde	40 553 562	68 336,5
Skillnad mellan bokfört värde och marknadsvärde på värdepapper	-18 080	512,7
Eget kapital till marknadsvärde	40 535 482	68 849,2

ÄRVODEN

Ingen ersättning har utgått till styrelsen. Ersättning till värdepappersförvaltarna har utgått med 328 543 (504,4) kronor. Till Sveriges advokatsamfund har utgått ersättning för ekonomiadministration med 50 000 (50,0) kronor.

REDOVISNING AV ÅRETS RESULTATDISPOSITION

Styrelsen har beslutat att de till förfogande stående disponibla medlen i stiftelsen Sveriges advokatsamfundis Understödsfond (kronor):

Disponibla medel vid årets början	56 443 702
Jämte årets resultat	-22 665 727
	<u>33 777 975</u>
Disponeras enligt följande:	
Beslutade anslag till understödstagare	493 198
I ny räkning balanseras	<u>33 284 777</u>
	<u>33 777 975</u>
I Emil Heijnes Fond (kronor):	
Disponibla medel vid årets början	2 350 840
Jämte årets resultat	-4 624 015
	<u>-2 273 175</u>
Disponeras enligt följande:	
Förändring i bundet eget kapital	-4 624 015
I ny räkning balanseras	<u>2 350 840</u>
	<u>-2 273 175</u>

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt för de två senaste räkenskapsåren framgår av följande resultat- och balansräkningar, bokslutskommentarer med redovisningsprinciper och tillhörande noter.

Resultaträkning

	Not	2002-01-01	2001-01-01
		-2002-12-31	2001-12-31
<i>Stiftelsens intäkter</i>			(tkr)
Resultat från värdepapper och fordringar			
som är anläggningstillgångar	1	-10 539 771	7 876,7
Nedskrivning av värdepapper	2	-16 195 000	-
Övriga intäkter		1 738	80,2
Summa intäkter		-26 733 033	7 956,9
<i>Stiftelsens kostnader</i>			
Förvaltningsarvoden		501 043	504,4
Övriga externa kostnader		61 705	142,5
Resultat		-27 295 781	7 310,0
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter		33 613	48,1
Räntekostnader		-27 574	-35,4
Årets resultat		-27 289 742	7 322,7

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	2002-12-31	2001-12-31
			(tkr)
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andel i samförvaltade värdepapper	2	30 342 613	63 767,9
Summa anläggningstillgångar		30 342 613	63 767,9
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		-	1 605,1
Tillgodohavande på depåkonton		15 345 624	4 127,1
Summa omsättningstillgångar		15 345 624	5 732,2
Summa tillgångar		45 688 237	69 500,1
<i>EGET KAPITAL OCH SKULDER</i>			
<i>Eget kapital</i>	3		
Understödsfonden			
Eget kapital		33 284 777	56 443,7
Summa eget kapital		33 284 777	56 443,7
Emil Heijnes Fond			
Bundet eget kapital		4 917 945	9 542,0
Fritt eget kapital		2 350 840	2 350,8
Summa eget kapital		7 268 785	11 892,8
Summa totalt eget kapital		40 553 562	68 336,5
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Övriga skulder		4 966 478	807,6
Upplupna kostnader		168 197	356,0
Summa kortfristiga skulder		5 134 675	1 163,6
Summa eget kapital och skulder		45 688 237	69 500,1
Ställda panter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Bokslutskommentarer och noter

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Stiftelsens värdepapper har på balansdagen 2002-12-31 nedskrivits med 16 195 000 kronor. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Understödsfondens och Heijnes Fonds resultat- och balansräkningar har särredovisats i Understödsfondens tidigare årsredovisningar. Från och med 1997 ingår Heijnes Fonds resultat och ställning i Understödsfondens räkningar i årsredovisning medan de utgör särskilda resultatenheter i bokföringen.

Not 1 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

Utdelning på aktier och andelar	848 688	836,2
Realisationsvinster, netto	-11 388 459	7 040,5
	-10 539 771	7 876,7

Not 2 Andel i samförvaltade värdepapper

Totalt värdepappersinnehav

Aktier	Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde
ABB Ltd	5 794	505 355	144 271
Accor SA	1 020	383 140	270 600
Alfa Laval	1 900	172 900	133 000
Akzo Nobel NV	1 010	378 958	280 665
Allgon, B	15 000	993 147	180 000
Assa Abloy, B	5 399	834 612	537 201
AstraZeneca Plc	9 110	3 283 563	2 798 022
Atlas Copco, A	3 565	667 211	606 050
Atlas Copco, B	3 000	586 960	463 500
Autoliv	3 416	691 570	609 756
Axfood	922	134 006	149 364
Barclays Plc	8 000	681 787	435 191
BNP Paribas	710	368 879	253 428
BP Plc	7 000	487 287	422 331
Cardo	2 000	410 087	404 000
Castellum	88	9 945	10 736
Chevrontexaco Corp	500	453 498	291 816
Cisco Systems Inc	2 200	506 030	253 014
Citigroup Inc	1 333	712 813	411 815
Electrolux, B	5 395	693 415	741 813
Eniro	7 000	661 434	385 000
Ericsson, B	417 328	11 767 659	2 545 701
Europolitan	5 983	378 954	245 303
Exxon Mobil Co	1 200	523 025	368 095
First Data Corp	1 000	452 091	310 872
Föreningsparbanken	8 738	1 121 606	900 014
Gambro, B	1 826	126 525	88 378
General Dynamics Corp	300	251 334	209 037
General Electric Co	1 700	527 844	363 416
Getinge	1 012	168 802	180 136
Glaxosmithkline Plc	2 000	500 745	336 850
HCA – The Healthcare	910	345 962	331 546

Hennes & Mauritz, B	18 174	3 661 898	3 053 232
Holmen, B	1 450	344 442	306 675
IBM	500	448 113	340 196
IBS, B	253	4 307	1 088
Industrivärden, A	3 091	371 710	309 100
Ing Groep NV	2 400	632 774	356 081
Intel Corp	1 400	698 217	191 369
Investor, B	23 280	2 205 991	1 210 560
Johnson & Johnson	1 200	532 602	565 835
Kinnevik, B	6 709	932 014	583 683
Kraft Foods Inc, A	800	273 806	273 422
L'Oreal & Co Inc	510	378 281	340 132
Lafarge SA	400	331 450	264 009
Lundbergföretagen, L E	995	169 464	194 025
Maxim Pharmaceuticals	2 000	170 731	44 400
Mc Graw Hill Inc	500	271 874	265 305
Metro SDB, A	3 000	111 432	16 200
Microsoft Corp	880	616 525	399 414
MTG, B	7 127	1 550 979	502 454
Nestle SA	180	286 730	333 826
Nokia ABP	5 196	1 002 262	719 741
Nordea	48 329	2 528 068	1 855 834
Omnicom Group Inc	880	505 561	499 079
Pepsico Inc	700	257 828	259 458
Pfizer Inc	3 000	1 078 392	805 134
Phytera Inc	10 000	427 440	210 000
Royal Bk Scotland Group Plc	2 000	363 853	420 493
SAAB, B	2 340	234 351	224 640
Sandvik	7 722	1 477 979	1 501 929
SAS	2 798	148 396	138 221
Scania, B	3 462	538 087	583 347
SCA, B	8 243	2 341 588	2 423 442
SEB, A	20 767	1 941 586	1 505 608
Securitas, B	6 961	942 220	723 944
SHB, A	14 120	2 012 265	1 637 920
Shell Trans & Trad Co Plc	9 500	693 089	549 004
Siemens AG	1 350	638 768	502 600
Skandia	39 617	3 172 537	919 114
Skanska, B	18 720	1 174 503	954 720
SKF, B	2 019	422 116	456 294
Southern Company	1 200	278 416	299 087
SSAB, A	1 929	179 467	198 687
Stora Enso Oyj, R	1 611	201 773	145 796
Suez	1 830	630 310	278 239
Swedish Match	6 262	472 203	428 947
Tele2, B	5 461	1 565 001	1 258 760
Telefonica SA	4 250	560 586	333 256
TeliaSonera	59 949	2 915 448	1 966 327
Tornet, Fastighets	25	3 625	3 875
Transcom Worldwide SA, A	5 250	72 132	52 500
Transcom Worldwide SA, B	9 750	133 959	117 000
Trelleborg, B	1 903	145 792	134 162
Unilever Nv Cert	470	251 613	252 968
Verizon Communications Inc	700	335 687	238 132
Viacom Inc, B	850	527 714	304 161
Vodafone Group Plc	46 000	889 277	736 080
Volvo, B	1 937	321 667	275 054
Wal Mart Stores	800	302 005	354 748
Wells Fargo & Co	900	413 278	370 329
Weyerhaeuser Co	800	502 485	345 620
Wihlborgs Fastigheter	99	7 028	7 623

Revisionsberättelse

Andelar

Carnegie Biotechnology	20 000	1 599 948	748 200
Carnegie Medical	2 000	995 660	590 760
Carnegie Technology	75 000	4 489 897	1 708 500
Janus Strategic Value	27 000	2 473 058	1 628 176
ML European			
Opportunities Fund	14 433	7 269 510	4 514 942
ML Japan Fund	5 795	921 634	691 901
ML Japan Opportunities Fund	1 310	395 808	283 267
ML North Am			
Opportunities Fund	1 700	2 124 396	797 422
ML QA Global Sectors	60 000	5 229 429	2 520 584
ML Technology Portfolio	5 231	1 872 782	360 043

Räntebärande

Carnegie, svensk kort räntefond	95 600	<u>9 749 408</u>	<u>9 914 676</u>
		113 506 369	73 962 270
Nedskrivning av värdepapper		<u>-39 500 000</u>	<u>-</u>
Totalt värde		74 006 369	73 962 270
34 % belöper på Sveriges advokatsamfunds Understödsfond	25 162 165	25 147 172	
7 % belöper på Emil Heijnes Fond	5 180 446	5 177 359	
59 % belöper på Sandströms Minnesfond		<u>43 663 758</u>	<u>43 637 739</u>
Summa		74 006 369	73 962 270

Marknadsvärdet av Sveriges advokatsamfunds Understödsfonds värdepapper uppgick den 31 december 2001 till 53 031 494 kronor.

Marknadsvärdet av Emil Heijnes Fonds värdepapper uppgick den 31 december 2001 till 11 249 105 kronor.

Not 3 Eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital
<i>Understödsfonden</i>		
Belopp vid årets ingång		56 443 702
Redovisat årsresultat		-9 235 727
Beslutade anslag		-493 198
Nedskrivning av värdepapper		<u>-13 430 000</u>
Summa		33 284 777
<i>Emil Heijnes Fond</i>		
Belopp vid årets ingång	9 541 960	2 350 840
Redovisat årsresultat		-4 624 015
Beslutade understöd	-	-
Nedskrivning av värdepapper	-2 765 000	2 765 000
Övrigt underskott 2002 täcks från bundet eget kapital	<u>-1 859 015</u>	<u>1 859 015</u>
Summa	4 917 945	2 350 840

STOCKHOLM DEN 26 MARS 2003

Claes Felländer Per Björkman
Ordförande

Claes Cronstedt Peter Hedborg Claes Zettermarck

Vi har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning i stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfond och Emil Heijnes Fond för år 2002. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om någon ledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningsred i Sverige.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

STOCKHOLM DEN 11 APRIL 2003

Inga-Lill Larsson Christer Elander
Auktoriserad revisor *Advokat*

Förvaltningsberättelse

BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond är en stiftelse med ändamål att i första hand utgiva underhållsbidrag till åldersstigna, sjuka eller lytta advokater och avlidna advokaters efterlevande makar och barn samt bidrag till vård, fostran eller utbildning, under barndomen och ungdomen, av barn till avlidna advokater, allt under förutsättning att vederbörande lever i brydsamma ekonomiska förhållanden. I andra hand får stiftelsens medel användas för att lämna bidrag till fortbildning av advokater och hos dem anställda samt till utgivande av juridiska skrifter eller förlagsverksamhet i ämnen rörande advokatycket.

Styrelsen har under året hållit tre protokollförda sammanträden.

Inga bidrag eller anslag har beviljats under året.

Minnesfondens värdepapper samförvaltas sedan den 1 januari 1990 med stiftelsen Sveriges advokatsamfunds Understödsfonds portfölj. Förvaltningen omhänderhas diskretionärt av Carnegie Kapitalförvaltning AB, Alfred Berg Kapitalförvaltning AB samt Merrill Lynch Bank (Suisse) S.A. I slutet av december 2002 har SEB Enskilda Banken övertagit den av Alfred Berg förvaltade portföljen.

FÖRHÅLLANDEN VIKTIGA FÖR BEDÖMNINGEN AV RESULTAT OCH STÄLLNING

Genom den allmänna nedgången på aktiemarknaden har marknadsvärdet av stiftelsens värdepappersportfölj på balansdagen 2002-12-31 kommit att understiga anskaffningsvärdet med 23,3 MSEK. Då nedgången bedöms som bestående har nedskrivning gjorts med 23,3 MSEK. Nedskrivningen har belastat 2002 års resultat och eget kapital.

FÖRMÖGENHET

Marknadsvärdet av Minnesfondens förmögenhet uppgick den 31 december till:

	2002	2001 (tkr)
Eget kapital till bokfört värde	39 559 709	78 793,2
Skillnad mellan bokfört värde och marknadsvärde på värdepapper	<u>-26 019</u>	<u>769,0</u>
Eget kapital till marknadsvärde	39 533 690	79 562,2

ARVODEN

Ingen ersättning har utgått till styrelsen. Ersättning till värdepappersförvaltarna har utgått med 472 781 (756,6) kronor. Till Sveriges advokatsamfund har utgått ersättning för ekonomiadministration med 95 000 (95,0) kronor.

REDOVISNING AV ÅRETS RESULTATDISPOSITION

Styrelsen har beslutat att de till förfogande stående disponibla medlen (kronor):

Disponibla medel vid årets början	1 213 079
Jämte årets resultat	<u>-39 233 524</u>
	-38 020 445
Behandlas enligt följande:	
Till bundet eget kapital avsätts	36 028
Beslutade anslag	0
I ny räkning balanseras	<u>-38 056 473</u>
	-38 020 445

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt för de två senaste räkenskapsåren framgår av följande resultat- och balansräkningar, bokslutskommentarer med redovisningsprinciper och tillhörande noter.

Resultaträkning

Balansräkning

	Not	2002-01-01 -2002-12-31	2001-01-01 -2001-12-31
<i>Stiftelsens intäkter</i>			(tkr)
Resultat från värdepapper och fordringar			
som är anläggningstillgångar	1	-15 164 452	11 815,1
Nedskrivning av värdepapper	2	-23 305 000	-
Övriga intäkter		2 501	120,3
Summa intäkter		-38 466 951	11 935,4
<i>Stiftelsens kostnader</i>			
Förvaltningsarvoden		472 781	756,6
Övriga externa kostnader		129 175	308,8
Resultat		-39 068 907	10 870,0
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter		60 688	72,2
Räntekostnader		-184 666	-202,1
Resultat efter finansiella poster		-39 192 885	10 740,1
Avsättning till periodiseringsfond		-141 957	-2 762,9
Skatt		101 318	-2 388,7
Årets resultat		-39 233 524	5 588,5

	Not	2002-12-31	2001-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			(tkr)
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andel i samförvaltade			
värdepapper	2	43 663 758	95 651,9
Summa anläggningstillgångar		43 663 758	95 651,9
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		6 493 118	-
Summa omsättningstillgångar		6 493 118	-
Summa tillgångar		50 156 876	95 651,9
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	3		
Donerat eget kapital		5 115 000	5 115,0
Övrigt bundet eget kapital		72 501 182	72 465,1
Fritt eget kapital		-38 056 473	1 213,1
Summa eget kapital		39 559 709	78 793,2
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfond tax 1999		1 847 480	1 847,5
Periodiseringsfond tax 2000		1 206 904	1 206,9
Periodiseringsfond tax 2001		2 466 977	2 467,0
Periodiseringsfond tax 2002		2 762 870	2 762,9
Periodiseringsfond tax 2003		141 957	-
Summa obeskattade reserver		8 426 188	8 284,3
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Beslutade ej utbetalda anslag		249 716	249,7
Skatteskuld		-	2 352,7
Övriga skulder		1 921 263	5 972,0
Summa kortfristiga skulder		2 170 979	8 574,4
Summa eget kapital och skulder		50 156 876	95 651,9
Ställda panter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Bokslutskommentarer och noter

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Stiftelsens värdepapper har på balansdagen 2002-12-31 nedskrivits med 23 305 000 kronor.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Not 1 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

Utdelning på aktier och andelar	1 223 818	1 254,3
Realisationsvinster, netto	-16 388 270	10 560,8
	-15 164 452	11 815,1

Not 2 Andel i samförvaltade värdepapper

Totalt värdepappersinnehav

Aktier	Antal	Bokfört värde	Marknadsvärde
ABB Ltd	5 794	505 355	144 271
Accor SA	1 020	383 140	270 600
Alfa Laval	1 900	172 900	133 000
Akzo Nobel NV	1 010	378 958	280 665
Allgon, B	15 000	993 147	180 000
Assa Abloy, B	5 399	834 612	537 201
AstraZeneca Plc	9 110	3 283 563	2 798 022
Atlas Copco, A	3 565	667 211	606 050
Atlas Copco, B	3 000	586 960	463 500
Autoliv	3 416	691 570	609 756
Axfood	922	134 006	149 364
Barclays Plc	8 000	681 787	435 191
BNP Paribas	710	368 879	253 428
BP Plc	7 000	487 287	422 331
Cardo	2 000	410 087	404 000
Castellum	88	9 945	10 736
Chevrontexaco Corp	500	453 498	291 816
Cisco Systems Inc	2 200	506 030	253 014
Citigroup Inc	1 333	712 813	411 815
Electrolux, B	5 395	693 415	741 813
Eniro	7 000	661 434	385 000
Ericsson, B	417 328	11 767 659	2 545 701
Europolitan	5 983	378 954	245 303
Exxon Mobil Co	1 200	523 025	368 095
First Data Corp	1 000	452 091	310 872
Föreningssparbanken	8 738	1 121 606	900 014
Gambro, B	1 826	126 525	88 378
General Dynamics Corp	300	251 334	209 037
General Electric Co	1 700	527 844	363 416
Getinge	1 012	168 802	180 136
Glaxosmithkline Plc	2 000	500 745	336 850
HCA - The Healthcare	910	345 962	331 546
Hennes & Mauritz, B	18 174	3 661 898	3 053 232
Holmen, B	1 450	344 442	306 675
IBM	500	448 113	340 196
IBS, B	253	4 307	1 088

Industrivärden, A	3 091	371 710	309 100
Ing Groep NV	2 400	632 774	356 081
Intel Corp	1 400	698 217	191 369
Investor, B	23 280	2 205 991	1 210 560
Johnson & Johnson	1 200	532 602	565 835
Kinnevik, B	6 709	932 014	583 683
Kraft Foods Inc, A	800	273 806	273 422
L'Oreal & Co Inc	510	378 281	340 132
Lafarge SA	400	331 450	264 009
Lundbergföretagen, L E	995	169 464	194 025
Maxim Pharmaceuticals	2 000	170 731	44 400
Mc Graw Hill Inc	500	271 874	265 305
Metro SDB, A	3 000	111 432	16 200
Microsoft Corp	880	616 525	399 414
MTG, B	7 127	1 550 979	502 454
Nestle SA	180	286 730	333 826
Nokia ABP	5 196	1 002 262	719 741
Nordea	48 329	2 528 068	1 855 834
Omnicom Group Inc	880	505 561	499 079
Pepsico Inc	700	257 828	259 458
Pfizer Inc	3 000	1 078 392	805 134
Phytera Inc	10 000	427 440	210 000
Royal Bk Scotland Group Plc	2 000	363 853	420 493
SAAB, B	2 340	234 351	224 640
Sandvik	7 722	1 477 979	1 501 929
SAS	2 798	148 396	138 221
Scania, B	3 462	538 087	583 347
SCA, B	8 243	2 341 588	2 423 442
SEB, A	20 767	1 941 586	1 505 608
Securitas, B	6 961	942 220	723 944
SHB, A	14 120	2 012 265	1 637 920
Shell Trans & Trad Co Plc	9 500	693 089	549 004
Siemens AG	1 350	638 768	502 600
Skandia	39 617	3 172 537	919 114
Skanska, B	18 720	1 174 503	954 720
SKF, B	2 019	422 116	456 294
Southern Company	1 200	278 416	299 087
SSAB, A	1 929	179 467	198 687
Stora Enso Oyj, R	1 611	201 773	145 796
Suez	1 830	630 310	278 239
Swedish Match	6 262	472 203	428 947
Tele2, B	5 461	1 565 001	1 258 760
Telefonica SA	4 250	560 586	333 256
TeliaSonera	59 949	2 915 448	1 966 327
Tornet, Fastighets	25	3 625	3 875
Transcom Worldwide SA, A	5 250	72 132	52 500
Transcom Worldwide SA, B	9 750	133 959	117 000
Trelleborg, B	1 903	145 792	134 162
Unilever Nv Cert	470	251 613	252 968
Verizon Communications Inc	700	335 687	238 132
Viacom Inc, B	850	527 714	304 161
Vodafone Group Plc	46 000	889 277	736 080
Volvo, B	1 937	321 667	275 054
Wal Mart Stores	800	302 005	354 748
Wells Fargo & Co	900	413 278	370 329
Weyerhaeuser Co	800	502 485	345 620
Wihlborgs Fastigheter	99	7 028	7 623
Andelar			
Carnegie Biotechnology	20 000	1 599 948	748 200
Carnegie Medical	2 000	995 660	590 760
Carnegie Technology	75 000	4 489 897	1 708 500

Revisionsberättelse

Janus Strategic Value	27 000	2 473 058	1 628 176
ML European			
Opportunities Fund	14 433	7 269 510	4 514 942
ML Japan Fund	5 795	921 634	691 901
ML Japan Opportunities Fund	1 310	395 808	283 267
ML North Am			
Opportunities Fund	1 700	2 124 396	797 422
ML QA Global Sectors	60 000	5 229 429	2 520 584
ML Technology Portfolio	5 231	1 872 782	360 043

Räntebärande

Carnegie, svensk kort räntefond	95 600	<u>9 749 408</u>	<u>9 914 676</u>
		113 506 369	73 962 270

Nedskrivning av värdepapper		<u>-39 500 000</u>	<u>-</u>
Totalt värde		74 006 369	73 962 270

59 % belöper på Sandströms			
Minnesfond	43 663 758	43 637 739	
7 % belöper på Emil Heijnes Fond	5 180 446	5 177 359	
34 % belöper på Sveriges			
advokatsamfunds Understödsfond	<u>25 162 165</u>	<u>25 147 172</u>	
Summa	74 006 369	73 962 270	

Marknadsvärdet av Gustaf och Calla Sandströms Minnesfonds värdepapper uppgick den 31 december 2001 till 96 420 899 kronor.

Not 3 Eget kapital

Fr o m 2002 redovisas donerat eget kapital under egen rubrik.

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital
Donerat eget kapital	5 115 000	
Övrigt bundet eget kapital:		
Belopp vid årets ingång	72 465 154	1 213 079
Redovisat årsresultat		-39 233 524
Kapitalisering av löpande avkastning	<u>36 028</u>	<u>-36 028</u>
Beslutade anslag		0
Summa	72 501 182	-38 056 473

Realkapitalet per 8 oktober 2001 uppgick till 77 292 564 kronor medan realvärdet av donerat eget kapital uppgick till 16 414 000 kronor vid samma tidpunkt.

STOCKHOLM DEN 26 MARS 2003

Claes Felländer Per Björkman Anna-Stina Widell
Ordförande

Vi har granskat årsredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens förvaltning i stiftelsen Gustaf och Calla Sandströms Minnesfond för år 2002. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsmetod i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om någon ledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningsmetod i Sverige.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

STOCKHOLM DEN 11 APRIL 2003

Inga-Lill Larsson Christer Elander
Auktoriserad revisor Advokat

LOKALAVDELNINGAR

Norra avdelningen

Eva Nordenskiöld

Från årsmötet i mars 2002 har styrelsen haft följande sammansättning (årtalet anger tid för mandatperiodens slut). Eva Nordenskiöld (X) 2004, ordförande, Sten Burman (Y) 2003, vice ordförande, Ulf Nordekvist (BD) 2003, Gunnar Swanström (AC) 2004, Lena Isaksson (AC) 2004 och Andreas Victor (Z) 2003, ordinarie ledamöter, samt Johan Sterner (Y) 2003, Bengt Gustafsson (BD) 2003 och Kaj Axlund (X) 2003, suppleanter.

Ulf Nordekvist

I anslutning till årsmötet anordnade avdelningen fortbildning innefattande ett seminarium under rubriken "Praktiska tvistemålsproblem och synpunkter på ombudets roll" med lagmannen Magnus Widebeck, Nyköpings tingsrätt. Seminariet gav flera intressanta synpunkter såväl på

ombudets som handläggande domares sätt att disponera förberedelsen i en tvistemålsprocess. Årsmötet innehöll utöver detta föredrag sedvanliga årsmötesförhandlingar.

Under hösten 2002 avhölls traditionsenligt ordförande- och sekreterarkonferens, denna gång anordnad av Östra avdelningen, varvid bl.a. prövningen vid intagningsärenden,

pågående satsning på IT inom samfundets kansli och samfundet, matrikeln och utredningen av professionell vidareutbildning m.m. diskuterades.

Styrelsen har under år 2002 hållit sex sammanträden, varav ett med personlig närvaro, tre genom grupptelefonsamtal och två per korrespondens. Styrelsen har behandlat fem inträdesansökningar, varvid samtliga tillstyrkts. I övrigt har löpande förekommande ärenden varit föremål för styrelsens handläggning.

Avdelningen hade vid årets slut 232 medlemmar, varav 38 inte bedriver någon verksamhet. Av de aktiva ledamöterna utgör 162 män och 32 kvinnor. Dessutom hade avdelningen 31 verksamma biträdande jurister varav 20 är män och 11 är kvinnor. Under året har fyra medlemmar beviljats utträde.

Följande ledamöter har tillkommit under året

Per Näslund
Mario Komac
Jonas Wiklund
Bertil Mårtensson
Victoria Bäckström
Anders Johansson

Under året avlidna ledamöter

Gunnel Markstedt
Holger Forsgren
Anders Wanhainen

Mellersta avdelningen

Per Wigert

Lars Gombrii

Styrelsen har sedan årsmötet i Sunne, den 22 mars 2002, bestått av advokaterna Per Wigert, Enköping, ordförande, Marjukka Luotero-Salzmänn, Västerås, vice ordförande, Ove Johansson, Karlstad, Fredrik Sandberg, Mora, och Peter Bredelius, Örebro, med suppleanter Stig Inge Andersson, Uppsala, Lars Gombrii, Västerås, Bertil Moreau, Kristinehamn, och Andreas Hahn, Örebro. Sekreterare har varit advokaten Lars Gombrii, Västerås.

Styrelsen har genomfört länsvisa sammankomster med ledamöterna i Uppsala, Västerås, Karlstad, Örebro och Falun för inhämtande av förslag till åtgärder i syfte att engagera fler advokater och biträdande jurister för samfundsarbetet och medverka i avdelningens aktiviteter.

Styrelsen har även planerat och genomfört studiedagar, dels i anslutning till årsmötet i Sunne den 22 - 23 mars och dels i Tällberg den 20 - 21 september.

Under studiedagarna i Sunne gav Advokatsamfundets vice ordförande Bo Ahlenius under rubriken "Advokatexamen" en redogörelse för de nya antagningskraven till samfundet samt lämnade aktuell information om pågående arbete på kansliet. Arbetet med förundersökningen i "Malexandermorden" redovisades i ord och bild på ett medryckande sätt av kriminalinspektörerna Benniet Henricson och Conny Pettersson, Polismyndigheten i Östergötland.

Den 20 - 21 september firades avdelningens 65-årsjubileum i Tällberg. Studiedagarna samlade ett 75-tal deltagare

och innefattade bl.a. "Vad händer på Advokatsamfundet", då chefsjuristen Ragnar Palmkvist lämnade aktuell information. Anders Wennerström, Malmö, föreläste om det mångkulturella samhällets problematik vid muslimsk integration i Sverige under rubriken "Kulturkrockar".

Avdelningen har genom ordföranden Per Wigert och sekreteraren varit representerad vid den årliga ordförande- och sekreterarkonferensen i Östra avdelningens regi i Vadstena den 11 - 12 oktober.

Styrelsen har under året hållit sex protokollförda sammanträden, nämligen 28 januari, 22 mars, 3 juni, 3 september, 20 september och 11 november. Under året har styrelsen avgivit yttranden över elva ansökningar om inträde i Advokatsamfundet, varav nio tillstyrkts.

Avdelningen hade vid årets början 337 ledamöter, varav 288 aktiva och 49 passiva. Vid årets slut var motsvarande antal 286 aktiva och 49 passiva.

Följande ledamöter har tillkommit under året

Per Gröningson, Uppsala
Bo Hägglund, Falun
Staffan Noréus, Mora
Johanna Näslund, Örebro
Ulf Rathsman, Falun
Örjan Söderbaum, Uppsala
Laine Nou Strömgren, Falun
Stefan Wallin, Uppsala

Följande ledamöter har begärt utträde under året

Martin Bergh, Västerås
Per-Åke Eriksson, Örebro

Under året avlidna ledamöter

H.G. Grefberg, Örebro
Torsten Malm, Örebro
Göran Larlsson, Karlstad

LOKALAVDELNINGAR

Östra avdelningen

Anders Lindberg

Avdelningens styrelse har under året bestått av advokaterna Anders Lindberg, Linköping, ordförande, Staffan Bergfelt, Eskilstuna, vice ordförande, Bengt Almryd, Ljungby, Kjell-Åke Lundin, Värnamo, och Per Sandell, Malmköping, ledamöter. Avdelningens sekreterare har varit advokat Claes G. Hansson, Jönköping.

Claes G. Hansson

Avdelningen hade sitt årsmöte på Victoria Comfort Hotel, Jönköping, torsdagen den 21 mars 2002. 37 advokater och biträdande jurister deltog. Vid årsmötet behandlades i stadgarna föreskrivna ärenden.

I anslutning till årsmötet talade hovrättspresidenten Bertil Hübich "Från domstolsvärlden" samt informerade samfundets ordförande, advokat Axel Calissendorff, om aktuella frågor. Årsmötet avslutades med en god middag och kollegial samvaro.

Den 19 - 20 oktober genomfördes i Vadstena av Östra avdelningen den årliga avdelningskonferensen. En fyllig rapport lämnades från kansliet av generalsekreteraren, advokat Anne Ramberg, och jur. kand. Ulrika Forsberg. I övrigt disku-

terades särskilt matrikelfrågan och den utredning som framlagts beträffande professionell vidareutbildning. Avdelningen var representerad av ordföranden, advokat Anders Lindberg, och sekreteraren, advokat Claes G. Hansson med biträde av advokat Pernilla Glans.

Avdelningens höstmöte genomfördes såsom en utbildningsdag på Scandic Frimurarehotellet, Linköping, den 14 november 2002 med 61 advokater och biträdande jurister närvarande. Den efterföljande middagen intogs på Hotell Hilton, Linköping.

Avdelningens ordinarie huvudstyrelseledamot har varit advokat Claes G. Hansson, Jönköping, med advokat Eva Kullman, Kalmar, som suppleant.

Styrelsen har under 2002 hållit tio sammanträden, varav tre per telefon och sex per korrespondens. Styrelsen har behandlat sex inträdesansökningar, samtliga tillstyrkta.

Följande ledamöter har tillkommit under året

Klas Lööf, Jönköping
Kristina Berlin, Nyköping
Björn Bergman, Växjö
Carl Tauson, Älmhult
Pernilla Glans, Linköping
Christina Bergenstein, Nyköping

Under året avlidna ledamöter

Bernt Thelander, Kalmar
Hans Isaksson, Nässjö

LOKALAVDELNINGAR

Västra avdelningen

Eva Bergh

Anders Nilsson

Västra avdelningens styrelsen har haft följande sammansättning under året: Eva Bergh, Jon Mannheimer Advokatbyrå, ordförande, Christer Wahlgren, Halmstads Advokatbyrå, vice ordförande, Nanna Töcksberg, Advokatfirman Delphi & Co, Dan Bullarbo, Setterwalls Advokatbyrå, Bertil Sparf, Bertil Sparf Advokatbyrå, Hans Potila Strömsnes, Wistrand Advokatbyrå, Olle Lindén, Advokatfirman Vinge, och Niclas Carling, Rosengrens Advokatbyrå, ordinarie ledamöter. Mikael Eriksson, Advokaterna Svanfeldt och Högsborn, Staffan Karnå, Advokatfirman Kjällgren AB, och Claes Östlund, Advokatfirman Olof Ahlstedt, har varit suppleanter. Anders Nilsson, Advokatfirman Lindahl har varit sekreterare.

Den 14 januari arrangerade avdelningen ett allmänt möte vid vilket Anne Ramberg, generalsekreterare vid Sveriges ad-

vokatsamfund, informerade om den kommande advokatexamen.

Avdelningens årsmöte ägde rum den 18 mars. Utöver sedvanliga frågor informerade Sveriges advokatsamfunds ordförande, Axel Calissendorff, om aktuella samfundsfrågor. I samband med mötet skedde en uppskattad guidad visning av Ostindiefararen, vilken avslutades med årsmötesmiddag.

Den 19 - 20 oktober ägde den årliga ordförande- och sekreterarkonferensen rum i Vadstena. Från styrelsen deltog ordföranden och sekreteraren.

Avdelningen arrangerade ett eftermiddagsseminarium den 25 november som ägnades åt "Ny teknik och arbetsformer i domstolarna". Åklagare, advokater och domare deltog.

Under hösten besökte representanter från avdelningens styrelse Halmstad, Borås och Uddevalla. Syftet var bl.a. att informera om avdelningens verksamhet och ta del av frågor och synpunkter från medlemmarna. Mötena har varit mycket uppskattade och planeras att fortsätta kommande år.

Styrelsen har under året hållit elva protokollförda sammanträden. 41 (32) ansökningar om inträde har handlagts. Av dessa har styrelsen tillstyrkt 38 (31) ansökningar. Vid årets utgång hade avdelningen 671 (645) ledamöter. Föregående års siffror är angivna inom parentes.

LOKALAVDELNINGAR

Södra avdelningen

Björn Lindmar

Styrelsen har under året haft följande sammansättning: Björn Lindmar, Karlskrona, ordförande, Börje Samuelsson, Helsingborg, vice ordförande, Nils Gårder, Ulla Andréasson Neppelberg, båda Lund, Jonas Carlsson, Malmö, Mikael Ekström, Kristianstad, Karsten Nyblom, Malmö, ordinarie ledamöter samt Lars Blad, Hässleholm, Lars Kongstad, Malmö, Göran Hellberg, Lund, Peter Thörnwall och Eva Gustafsson, båda Helsingborg, suppleanter. Nils Gårder har varit sekreterare och Magnus Bernro, Malmö, har varit klubbmästare.

Nils Gårder

Stadgeenligt årsmöte ägde rum på Grand Hotel i Lund den 19 mars. På årsmötet behandlades sedvanliga årsmötesfrågor och remitterat förslag till ändringar av Advokatsamfundets stadgar. Advokatsamfundets vice ordförande Bo Ahlenius och generalsekreterare Anne Ramberg samt företrädare för domstolarna och nyintagna ledamöter av avdelningen var dess gäster.

Allmänt advokatmöte 2002 ägde rum i Lund lördagen den

1 juni. Södra avdelningen bereddes tillfälle att påverka utformningen och erhöll ekonomiskt stöd. Omkring 250 advokater och biträdande jurister deltog. Uppläggningsen av det allmänna mötet var jämfört med tidigare möten annorlunda. Möjlighet fanns till deltagande i tre av sex alternativa yrkesinriktade seminarier: Kulturkrockar, Bilden i rätten, Ny förmånsrättsordning?, Religionsfrihetens gränser, Börsintroduktion samt Barnets bästa i rättspraxis.

Advokatjouren har under året haft endast ringa omfattning. Styrelsen har gjort bedömningen att ledamöterna på de flesta orterna finner att verksamheten inte är fortsatt motiverad. På några platser finns dock fortsatt mottagning.

Understödsfonden är en stiftelse med anknuten förvaltning. Understödsfonden har givit bidrag till advokaters deltagande i de av Stiftelsen Lunds Domarakademi anordnade kurserna. Under våren 2002 har varje deltagare för varje kurs-tillfälle erhållit bidrag med 1 000 kronor. Med anledning av den negativa börsutvecklingen beslöt styrelsen att stipendier inte kunde utgå för kurser under hösten 2002. Under året har följande kurser genomförts: Rådgivaransvaret, Köprätt, Vårdnadsmål, Mönsterskydd, "Rätten till menuetten" och Bolagslednings skadeståndsansvar.

Styrelsen har haft tio sammanträden. Liksom under föregående år har styrelsesammanträdena ägt rum på skilda platser. Detta år har styrelsen sammanträtt i Helsingborg, Hässleholm, Karlskrona, Kristianstad, Lund och Malmö. Styrelsen har behandlat 33 inträdesansökningar (30 under 2001).

LOKALAVDELNINGAR

Stockholmsavdelningen

Lotta Insulander-Lindh

Från årsmötet den 20 mars har Stockholmsavdelningens styrelse haft följande sammansättning:

Lotta Insulander-Lindh, ordförande, Lena Frånstedt Lofalk, vice ordförande, Marie Holmberg Luning, Sten Bauer, Odd Swarting, Åke J Fors och Sven-Erik Ekbäck, ledamöter, samt Lars Hartzell, Lars Arrhenius och Dick Lundqvist, suppleanter.

Stefan Bessman

SAMMANKOMSTER

Välkomsträff för nya ledamöter

Avdelningen har liksom tidigare år bjudit in nya ledamöter till välkomsträff i Advokatsamfundets lokaler på Djurgården. Välkomsträffen inleddes med en redogörelse för avdelningens verksamhet. Därefter visades de nya ledamöterna runt i huset för att sedan inta en buffé.

Månadsmöten

Under året har tre månadsmöten arrangerats. Förekommande teman för de anföranden som hållits vid mötena har varit ansvarsfrågor vid due diligence-rapporter, retorik samt ”Corporate Social Responsibility”.

Årsmöte

Den 20 mars hölls årsmöte i Vapensalen, Grand Hotel, med efterföljande middag i Spegelsalen. Omkring 130 advokater och biträdande jurister deltog.

Domarmiddag

Den 20 november inbjöd Stockholmsavdelningen, i samarbete med Domareföreningen vid Stockholms tingsrätt, sina medlemmar till domarmiddag i Konsthushusets festvåning. Temat var ”Yppandeförbud”. Advokat Tomas Nilsson och chefsåklagare Tomas Lindstrand höll inledande anföranden varefter diskussion följde.

Avdelningen har under året hållit 14 sammanträden. Vid sammanträdena har 181 inträdesansökningar behandlats.

LOKALAVDELNINGAR

Utlandsavdelningen

Pontus Lindfelt

Utlandsavdelningens styrelse har sedan årsmötet i Nice den 23 mars 2002 haft följande sammansättning: Pontus Lindfelt, Bryssel, ordförande, Annika Arvidsson, Paris, vice ordförande, Katarina Bennet, München, Massimo Caiazza, Milano, ledamöter, samt Alexander Foerster, Frankfurt, Per Runeland, London och Per Edholm, Lausanne, suppleanter. Styrelsens sekreterare är Katarina Bennet.

Katarina Bennet

Årsmöte hölls den 23 mars i Nice, varvid 16 ledamöter deltog. Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg och hovrättsrådet Mikael Mellqvist var avdelningens gäster. I anslutning till årsmötet höll hovrättsrådet Mellqvist ett föredrag om internationell insolvensrätt samt redogjorde för tillkomsten och innebörden av

EU:s förordning 1345/2000 om insolvensförfaranden. Anne Ramberg informerade därefter om aktuella samfundsfrågor. Efter årsmötet avhölls sedvanlig middag.

Vid den årliga ordförande- och sekreterarkonferensen, som ägde rum i Vadstena den 19 - 20 oktober 2002, representerades avdelningen av Katarina Bennet.

Vidare har styrelsen utgivit tre nyhetsbrev per e-mail till sina medlemmar under året. Redaktörer har varit advokat Katarina Goulet och jur.kand. Mikaela Lassborn.

Styrelsen har under verksamhetsåret hållit fyra protokollförda sammanträden: den 23 mars i Nice, den 28 september i München och telefonmöten den 12 november 2002 samt den 23 januari 2003. Styrelsen har behandlat åtta inträdesansökningar under året, varvid sju har tillstyrkts och en bordlagts.

Utlandsavdelningen hade vid årets slut 77 ledamöter varav 17 passiva.

Följande ledamöter har tillkommit under året

Martin Dell, Frankfurt
Marika Dimming, London
Per-Owe Dorfh, London
Douglas Lahnborg, London
Kristian Odebjør, Hong Kong

Familjerätts- kollegiet Verksamhetsberättelse 2002

Kollegium har hållits på restaurang KB fyra gånger under året.

Den 13 mars talade Anna Singer från Uppsala Universitet under rubriken "Så kan striden om barnen vändas till samarbete" om utomprocessuell konfliktlösning i familjerättsmål.

Den 8 april gästade barnombudsmannen Lena Nyberg kollegiet och talade under rubriken "Barnens situation i vårdnadstvister".

Den 23 september talade skattejuristen Eva Mårtensson från Skattemyndigheten i Stockholm under ämnet "Skattemyndighetens synpunkter på bouppteckningar".

Den 20 november informerade Magnus Medin från Justitiedepartementet om förslaget om barns rätt till eget rättegångsbiträde vid vårdnadstvister.

Mötena har varit välbesökta med ett varierande deltagarantal från 16 till 46 advokater och biträdande jurister. Återigen har det visat sig att mötena är uppskattade och det är uppenbart att kollegiet har en funktion att fylla.

Utöver ovannämnda möten har programrådet under året haft två interna planeringsmöten.

Programrådet har under året haft följande sammansättning: Per-Olof Lefwerth, ordförande, Marianne Jargenius, sekreterare, Göran Wernstedt, Birgitta Hållenius, Fredric Renström, Johan Schöldt, Ann-Sofie Thelin (till 1.7) och Py Löwgren (från 1.7).

Försvvararkollegiet i Stockholm Verksamhetsberättelse 2002

Försvvararkollegiet i Stockholm har haft fyra sammankomster under år 2002. Mötena har hållits på Restaurang Piperska Muren där de alltid inletts med middag.

I april var chefen för Kronobergshäktet, Lars-Åke Pettersson, inbjuden att tala över ämnet "Kriminalvård i allmänhet och häktet i synnerhet".

I juni talade jur. dr. Lena Ebervall om sin avhandling "Försvvararens roll".

Hösten inleddes i oktober med ett allmänt diskussionsmöte.

Året avslutades med att vice chefsåklagare Kerstin Skarp talade över ämnet "Tvångsåtgärder under förundersökningen".

Programrådet har under året bestått av advokaterna Connie Brück, Lars Engstrand, Ghita Hadding Wiberg, Jan Karlsson och Conny Vigede.

Försvvararkollegiet i Malmö Verksamhetsberättelse 2002

Kollegiet har haft två sammankomster under det gångna verksamhetsåret.

Första sammankomsten ägde rum den 8 november och var av lite ovanligt slag. Vi hade arrangerat en studiedag med inbjudna föreläsare i Börshusets lokaler. På förmiddagen talade Anders Wennerström, sakkunnig i integrationsfrågor, om olika aspekter på integration. Eftermiddagen ägnades åt förhörsteknik med advokaten Per E. Samuelsson som föredragshållare. Priset för denna studiedag var 1 600 kronor inklusive lunch. Ett 40-tal deltog och det var mycket uppskattat. Vi i arbetsgruppen fick mersmak och tänker nu försöka arrangera fler studiedagar.

Årsmötet avhölls den 26 februari. Efter årsmötesförhandlingarna hade vi inbjudit vår nya lagman, som sedan den 1 november heter Barbro Thorblad. Hon kommer närmast från Hovrätten för Västra Sverige där hon varit hovrättslagman. Sammankomsten (årsmötet) avhölls på puben Bishop's Arms, där det finns möjlighet att abonnera en lokal i direkt anslutning till puben. Antalet deltagare vid sammankomsterna har legat kring 25-40 st.

Vid årsmötet omvaldes arbetsgruppen och består således även kommande år av Jan-Anders Hybelius, ordförande, Magnus Lundh, sekreterare, Jan Askblad samt Ulla Stålborg.

Kollegiet har idag cirka 95 medlemmar från i huvudsak Malmö, men även Lund är representerat. Försvvararkollegiet bildades 1988.

Försvvararkollegiet i Göteborg Verksamhetsberättelse 2002

Under året har hållits fem protokollförda styrelsemöten, ett studiebesök (av två planerade), två frukostmöten och två lunchmöten.

Studiebesöket gjordes hos den nyöppnade häktesavdelningen på kriminalvårdsanstalten Skogomen.

Frukostmötena har gästats av överläkaren vid Rättsmedicinska avdelningen i Göteborg, Adam Berkovicz, samt miljöåklagaren Jörgen Lindberg.

Vid lunchmötena har föredrag hållits av kriminalvårdschefen Jan-Eric Josefsson och kammaråklagaren Kristina Ehrenborg-Staffas från den nyinrättade internationella åklagarkammaren.

Ett medlemsregister har upprättats och stadgarna setts över.

Vissa kontakter har också tagits för samråd med lagmannen och chefsrådmännen på brottmålsavdelningarna vid Göteborgs tingsrätt.

Dessutom har en ny verksamhetsform initierats, nämligen sammanträffanden "after work" utan förberedda program. Sådana sammankomster har skett vid fyra tillfällen.

Vid årsmötet valdes Allan Stutzinsky, Anders Munck, Lars Halldin, Charlotte Bokelund och Bertil Wimmerstedt till styrelse (arbetsgrupp) för 2002.

Försvvararkollegiet i Nordvästra Skåne Verksamhetsberättelse 2002

Arbetsgruppen för Försvvararkollegiet i Nordvästra Skåne har bestått av följande advokater: Ulf Juhlin, Håkan Sunnerholm, Kerstin Lindbohm, Stefan Rosell, sekreterare och Johan Sederholm, ordförande.

Kollegiet hade under 2002 tre sammankomster.

Det första mötet hade rubriken ”Rättsintyg att lita på” med rättsläkaren Peter Krantz. Kollegiet sammanträffade också med kriminalreportern Maria Behrkmo på Helsingborgs Dagblad, som berättade hur en kriminalreporter ser på sitt arbete med en efterföljande intressant diskussion om erfarenheter och uppfattningar om varandras roller.

Höstmötet var vikt åt kriminalteknik då en av landets ledande vapenexperter, kriminalinspektören Lars Henriksen vid Helsingborgspolisens, berättade om sitt arbete, förevisade laboratoriet samt slutligen sköt med bl.a. en Magnum 44 på polisens skjutbana.

Försvvararkollegiet har också administrerat och tagit fram en jourlista för veckotjänstgöring för 3-4 advokater i ungdoms-ärenden, då åklagare och polis efterlyste denna möjlighet att få tag på advokater utanför kontorstid. Listan har sedan överlämnats såväl till Helsingborgs som Lunds tingsrätt som godkänt densamma.

Försvvararkollegiet har ett 50-tal medlemmar varav i snitt 15 stycken brukar delta i sammankomsterna.

Konkursförvaltarkollegiernas förening Verksamhetsberättelse 2002

Föreningen hade under året 13 medlemmar, dvs. samma antal som under 2001. Medlemmarna var följande:

Konkursförvaltarkollegiet i Dalarna
Konkursförvaltarkollegiet i Göteborg
Konkursförvaltarkollegiet i Hallands län
Konkursförvaltarkollegiet i Skåne
Konkursförvaltarkollegiet i Småland och Blekinge
Konkursförvaltarkollegiet i Stockholm
Konkursförvaltarkollegiet i Södermanland och Östergötland
Konkursförvaltarkollegiet i Uppsala och Gävleborgs län
Konkursförvaltarkollegiet i Västgöta-Dal
Konkursförvaltarkollegiet i Västernorrland
Konkursförvaltarkollegiet i Östersund
Mellansvenska Konkursförvaltarkollegiet
Övre Norrlands Konkursförvaltarkollegium.

Till den ordinarie föreningsstämman den 4 juni 2002 bestod styrelsen av Hans-Erik Andersson, Lars Boberg, Bengt Bülow, Eric Edström, Jan Ertsborn, Leif Grauers, Jan Jönzén, Hans Lindell, Peter Rader, Ulf Sandberg, Agneta Stangel, Rickard Ström och Odd Swarting med Peter Bredelius, Lars Ehrstedt, Bo Johansson, Christer Jonsson, Ingemar Josefsson, Jan Lindahl, K-G Myhrberg, Arne Rohdin, Jan Svedjebrant, Göran Svenvall, Fredrik Tengström, Marianne Uesson och Lars Werner som suppleanter. Därefter har föreningens styrelse utgjorts av Hans-Erik Andersson, Peter Bengtsson, Bengt Bülow, Eric Edström, Jan Ertsborn, Leif Grauers, Jan Jönzén, Hans Lindell, Peter Rader, Ulf Sandberg, Agneta Stangel, Rickard Ström och Odd Swarting med Peter Bredelius, Lars Ehrstedt, Bo

KOLLEGIER

Johansson, Christer Jonsson, Lars Hallkvist, Jan Lindahl, K-G Myhrberg, Arne Rohdin, Jan Svedjebrant, Göran Svenvall, Fredrik Tengström, Marianne Uesson och Lars Werner som suppleanter.

Till revisorer har utsetts Peter Savin och N Anders Wallander med Hans Elliot och Greger Lundmark som suppleanter.

Styrelsens ordförande har varit Jan Ertsborn till den 25 september 2002 och därefter Hans Lindell. Vice ordförande har varit Hans Lindell till den 25 september 2002 och därefter Eric Edström. Hans Renman har varit sekreterare med Rickard Ström som vice sekreterare. Agneta Stangel har varit föreningens kassör.

Styrelsen har hållit fyra sammanträden: den 4 mars, den 4 juni, den 25 september och den 2 december 2002.

Därutöver har styrelsens arbetsutskott, som bestått av Jan Ertsborn (till den 25 september 2002), Eric Edström, Jan Jönzén och Hans Renman, handlagt löpande frågor.

Styrelsen har bl.a. avgivit yttranden över följande:

- Riksskatteverkets framställan om avskaffande av vissa behörighetskrav inom exekutionsväsendet
- Inteckningsutredningens betänkande "Utländsk valuta – Ägarhypotek" (SOU 2001:83)
- Finansdepartementets promemoria "Det nya riksskatteverket" (Ds 2002:15)
- Ägarlägenhetsutredningens betänkande "Att äga sin lägenhet" (SOU 2002:21)
- Utkast till lagrådsremiss rörande tredimensionell fastighetsindelning
- Högsta domstolen i mål angående hörande enligt 7:10 KL
- Högsta domstolen i mål rörande förvaltarens straffrättsliga

ansvar enligt miljöbalken

- Bokföringsnämndens förslag till allmänt råd och uttalande i fem olika frågor.

Föreningen har genom sitt arbetsutskott deltagit i samråd med representanter för Riksskatteverket vid möten den 8 maj och den 3 december 2002.

Föreningen har tillsammans med bl.a. Riksskatteverket, Svenska Bankföreningen och Företagarnas Riksorganisation avgivit skrivelse till Justitiedepartementet med begäran om tillsättandet av utredning som skulle göra en översyn av det insolvensrättsliga regelsystemet i syfte att lägga fram förslag om insolvensbalk.

Under verksamhetsåret har avhållits Rubiconseminarium inom olika delar av landet. Föreningen har deltagit i planeringen av dessa.

Föreningen har ordnat en bokföringskurs den 6 december 2002 på Börshuset i Malmö som varit mycket uppskattad. Styrelsen har under året diskuterat problemet med långsam handläggning från vissa tillsynsmyndigheters och domstolars sida när det gäller avslutandet av konkurser. Styrelsen har funnit problemen vara mest accentuerade i Skåne och Norrbottens och Västerbottens län, vilket föranlett styrelsen att i anmälan till JO av den 4 januari 2003 begära utredning om tillsynsmyndigheternas och domstolarnas handläggningstider.

Genom föreningens sekreterare Hans Renman har föreningen tillsett att rättspraxis löpande redovisas för kollegiernas medlemmar.

Bolagets styrelse har utgjorts av Jan Ertsborn till den 25 september och därefter av Hans Lindell.

Advokatrepresentation i styrelser, nämnder, kommittéer m.m. under år 2002

SVERIGES ADVOKATSAMFUNDS VALBEREDNING

Elisabet Fura-Sandström, *Stockholmsavdelningen*
Rolf Olofsson, *Stockholmsavdelningen*
Torsten Jacobsson, *Västra avdelningen*
Christer Eiserman, *Västra avdelningen*
Ulf Nordekvisst, *Norra avdelningen*
Kaj Axlund, *Norra avdelningen*
Mats Sommestad, *Östra avdelningen*
Leif Ljungholm, *Södra avdelningen*
Sol-Britt Ingemansson, *Södra avdelningen*
Thomas Gustafsson, *Mellersta avdelningen*
Robert Wikström, *Mellersta avdelningen*
Katarina Bennet, *Utlandsavdelningen*

SVERIGES ADVOKATSAMFUNDS REVISORER

Auktoriserad revisor Inga-Lill Larsson, *Ordinarie*
Auktoriserad revisor Micael Schultze, *Suppleant*
Advokat Christer Elander, *Ordinarie*
Advokat Clas Romander, *Suppleant*

DELEGATIONEN FÖR ADVOKATFÖRSÄKRINGAR

Tony Sandell, *Ledamot*
Johan Obel, *Ledamot*
Lena Blixt, *Ledamot*
Peter Olofsson, *Ledamot*

SKADENÄMNDEN FÖR ADVOKATSAMFUNDETS FÖRMÖGENHETS-/ANSVARSFÖRSÄKRING

Tony Sandell, *Ledamot*
Peter Lindskog, *Ledamot*
Birgitta Sabelström, *Suppleant*
Otto Rydbeck, *Suppleant*

KOMMITTÉN FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Christian Åhlund, *Ordförande*
Rolf Larsson, *Ledamot*
Elisabet Fura-Sandström, *Ledamot*

DOKTOR TORSTEN ANDERS AMUND AMUNDSONS TESTAMENTSFOND FÖR FRIGIVNA FÅNGAR

Bengt Sörman, *Ledamot*
Lars Ekman, *Ledamot*
Jan Karlsson, *Ledamot*

EMIL HEIJNES STIFTELSE FÖR RÄTTSVETENSKAPLIG FORSKNING

F.d. justitierådet Torkel Gregow, *Ordförande*
Claes Beyer, *Vice ordförande*
Justitierådet Gertrud Lennander, *Ledamot*
Lars Bentelius, *Ledamot*
Claes Peyron, *Ledamot*
Sven Unger, *Ledamot*
Professor Peter Westberg, *Ledamot*
Leif Ljungholm, *Suppleant*
Bertil Södermark, *Suppleant*
Justitieombudsmannen Anna-Karin Lundin, *Suppleant*
Justitierådet Johan Munck, *Suppleant*
Professor Michael Bogdan, *Suppleant*
Anne Ramberg, *Sekreterare*

STIFTELSEN JURIDISKA BIBLIOTEKET

F.d. justitierådet Anders Knutsson, *Ordförande*
(vald av Föreningen för utgivande av Svensk Juristtidning)
Professor Jan Ramberg, *Ledamot*
(vald av Emil Heijnes Stiftelse)
Justitierådet Gertrud Lennander, *Ledamot*
(vald av Emil Heijnes Stiftelse)
Hans Stenberg, *Ledamot*
(vald av Juristföreningen i Stockholm)
Anne Ramberg, *Ledamot*
(vald av Sveriges advokatsamfund)
Anders R. Öhman, *Suppleant*
Karl-O Malmenfelt, *Suppleant*
Inger Nyström, *Suppleant*
Kaj Hobér, *Vetenskaplig rådgivare*

EDVARD CASSELS STIFTELSE

Gunnar Ljungman, *Ledamot*

TORE ALMÉNS MINNESFOND

Svante Linderberg, *Ledamot*
Erik Reveman, *Revisor*

GUNVOR OCH JOSEF ANÉRS STIFTELSE

Bengt Westerling, *Ledamot*
Claes Cronstedt, *Ledamot*

HAGBERGSKA STIFTELSEN

Leif Ljungholm, *Ledamot*

STIFTELSEN FÖR RÄTTSPÄRNING

Peter Danowsky, *Ledamot*

Agne Lindberg, *Suppleant*

KONTAKTKOMMITTÉN FÖR PRV:S BOLAGSAVDELNING

Olof Öhlén, *Ledamot*

PRESSENS OPINIONSÄMND

Sven Unger, *Ledamot*

SÄLLSKAPET FÖR DOMSTOLSFORSKNING

Lars Bentelius, *Ledamot*

FÖRENINGEN FÖR LAGSTIFTNINGSLÄRA

Anne Ramberg, *Ledamot*

Dag Wersén, *Suppleant*

Stefan Lindskog, *Suppleant*

JURISTFÖRENINGEN I STOCKHOLM

Anne Ramberg, *Ordförande*

Lotta Insulander-Lindh, *Ledamot*

DOMSTOLSVERKETS STYRELSE

Jan Karlsson, *Ledamot*

CCBE

Elisabet Fura-Sandström, *Head of delegation*

Anne Ramberg, *Information officer*

Pontus Lindfelt, *Delegate*

INTERNATIONAL BAR ASSOCIATION

Anne Ramberg, *Councillor*

Christian Åhlund, *Liaison officer*

RÄTTSHJÄLPSÄMNDEN

Olof Rehman, *Ledamot*

Åslög Bäck, *Ledamot*

Birgitta Sabelström, *Ersättare*

Nils Högström, *Ersättare*

Elisabeth Engstrand, *Ersättare*

Ove Lind, *Ersättare*

Lennart Wiklund, *Ersättare*

Birgitta Syk, *Ersättare*

REFERENSGRUPPEN FÖR EU-FRÅGOR PÅ SKATTE- OCH TULLOMRÅDET

Peter Nordquist

TJÄNSTEFÖRSLAGSÄMNDEN FÖR DOMSTOLSVÄSENDET

Anne Ramberg, *Ledamot*

Peter Danowsky, *Suppleant*

REFERENSGRUPP FÖR FÖRSÖKSVERKSAMHET MED VIDEOKONFERENS I ALLMÄN FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Anders Berggren

RÅDET FÖR FLYKTING- OCH INVANDRINGSFRÅGOR

Olle Hancock, *Ledamot*

Lena Isaksson, *Ersättare*

PERSONSKADEKOMMITTÉN

Ulf Isaksson, *Ledamot*

OFFENTLIGHETS- OCH SEKRETESSKOMMITTÉN

Tom Ekelund, *Expert*

PSYKANSVARSKOMMITTÉN

Lena Isaksson, *Ledamot*

1999 ÅRS RÄTTEGÅNGSUTREDNING

Elisabet Fura-Sandström, *Expert*

MILJÖBALKSKOMMITTÉN

Mårten Bengtsson, *Expert*

ANHÖRIGKOMMITTÉN

Berndt-Erik Ekeröth, *Ledamot*

UTREDNINGEN OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER VID ALLMÄNNA DOMSTOLAR, ALLMÄNNA FÖRVALTNINGS- DOMSTOLAR SAMT HYRES- OCH ARRENDENÄMNDER

Torgny Wetterberg, *Expert*

UTREDNINGEN OM FRIGIVNINGSPRÖVNING
AV LIVSTIDSDÖMDA

Britt Louise Marteleur-Agrell, *Expert*

UTREDNINGEN OM TILLSYVEN
ÖVER POLIS- OCH ÅKLAGARVÄSENDENA

Carin Melin, *Ledamot*

DOMARUTREDNINGEN

Anne Ramberg, *Expert*

PATENTFÖRDRAGSUTREDNINGEN

Ragnar Lundgren, *Expert*

UTREDNINGEN OM ÖVERSYN
AV PERSONUPPGIFTLAGEN

Tom Ekelund, *Expert*

Claes Månsson, *Expert*

UTREDNINGEN OM FÖRMYNDARE,
GODE MÄN OCH FÖRVALTARE

Sven-Erik Ekbäck, *Expert*

Gunvor Nilsson, *Expert*

2002 ÅRS VÅRDNADSKOMMITTÉ

Christer Eiserman, *Expert*

KOMMITTÉN OM EN NY KRIMINALVÅRDSLAG

Hans Hjalpers, *Expert*

UTREDNINGEN OM UTVÄRDERING
AV VISSA FÖRÄNDRINGAR I TINGSRÄTTSS-
ORGANISATIONEN

Anne Ramberg, *Expert*

Förteckning över lagstiftningsärenden

*Förteckning över lagstiftningsärenden i vilka
Advokatsamfundet under 2002 avgivit yttrande:*

Betänkandet ”Kartellbekämpning” SOU 2001:74
(R 8411/2001)

Framställning från Justitiekanslern med förslag till ändring
i förordningen (1995:1301) om handläggning av skade-
ståndsanspråk mot staten (R 8413/2001)

Betänkandet ”Barnmisshandel – Att förebygga och
åtgärda” SOU 2001:72 (R 8423/2001)

Departementspromemorian ”Rättsligt skydd för bio-
tekniska uppfinningar – genomförande av direktiv
98/44/EG” Ds 2001:49 (R 8434/2001)

Domstolsverkets utvärdering av den nya rättshjälpslagen
(1996:1619) (R 8455/2001)

Departementspromemorian ”Åtgärder mot sena
betalningar” Ds 2001:56 (R 8496/2001)

Promemorian ”Delegering i tingsrätt – Förslag till nya
regler” (R 8497/2001)

Promemorian ”Verkställighet av utländska domar på
privaträttens område” (R 8515/2001)

Departementspromemorian ”Abonnentinflytande i kabel-
TV-nät” Ds 2001:52 (R 8516/2001)

Stiftelsen för Internetinfrastrukturs rapport ”Ett alternativt
tvistlösningsförfarande (ADR) för domännamn i topp-
domänen .se” (R 8539/2001)

Departementspromemorian ”Trafikskada utomlands –
enklare att få ersättning” Ds 2001:51 (R 8540/2001)

Departementspromemorian ”Straffrättslig sanktionering av
EG:s punktskatteregler för alkohol, tobak och mineral-
oljor” Ds 2001:58 (R 8541/2001)

Departementspromemorian ”Ändringar i konsument-
köplagen” Ds 2001:55 samt Konsumentverkets fram-
ställning ”Preskriptionstid vid reklamation” (R 8558/2001)

Departementspromemorian ”Etikprövning av forskning
som avser människor” Ds 2001:62 (R 8552/2001)

Framställning från Sveriges Inkassoorganisation om höjning
av inkassokostnader m.m. (R 8571/2001)

Departementspromemorian ”Föräldrars samtycke till
adoption, m.m.” Ds 2001:53 (R 8581/2001)

Promemorian ”Begränsning av rätten till avdrag för kapital-
förluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarrät-
ter och på andelar i svenska handelsbolag” (R 8669/2001)

Promemorian ”Sveriges tillträde till Förenta Nationernas
internationella konvention om bekämpande av finansiering
av terrorism” (R 8677/2001)

Departementspromemorian ”Ytterligare åtgärder för att
motverka våld i nära relationer” Ds 2001:73 (R 8679/2001)

Promemorian ”Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vid
massflykt” Ds 2001:77 (R 8717/2002)

Lagrådsremiss angående följdändringar i brottsskadelagen
(R 8730/2002)

Departementspromemorian ”Företagsbot” Ds 2001:69
(R 8705/2001)

Departementspromemorian ”Transportöransvaret i
utlänningslagen” Ds 2001:74 (R 8785/2002)

Betänkandet ”Lagrådets arbetsvillkor” SOU 2001:88
(R 8786/2002)

Betänkandet ”Utländsk valuta – Ägarhypotek”
SOU 2001:83 (R 8791/2002)

Promemorian ”Ömsesidigt erkännande av beslut om
avvisning och utvisning” Ds 2001:76 (R 8792/2002)

Betänkandet ”Företrädaransvar” SOU 2002:8 (R8883/2002)
UNCITRAL:s utkast till reglering av ”International
contracts concluded or evidenced by data messages”
(R8885/2002)

Slutbetänkandet ”Informationshantering och behandling av uppgifter vid domstolar – En rättslig översyn”
SOU 2001:100 (R 8886/2002)

Slutbetänkandet ”En modernare rättegång” SOU 2001:103
(R 8909/2002)

Betänkandet ”Psykisk störning, brott och ansvar”
SOU 2002:3 (R 8946/2002)

Proposition om Sveriges antagande av rambeslut om en europeisk arresteringsorder och om överlämnande mellan medlemsstaterna (R 8966/2002)

EG-kommissionens förslag till direktiv om ansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (R 8967/2002)

Delbetänkandet ”Statlig tillsyn – Granskning på medborgarnas uppdrag” SOU 2002:14 (R 8970/2002)

Betänkandet ”Utlandsmyndigheternas medverkan i utlänningsärenden m.m.” SOU 2001:110 (R 8974/2002)

Departementspromemorian ”Domare och åklagare i internationella insatser” Ds 2002:1 (R 8955/2002)

Delbetänkandet ”Snabbare lagföring 2 – Förenklad brottsutredning” SOU 2001:93 (R 9020/2002)

Betänkandet ”Samordning och regress – Ersättning vid personskada” SOU 2002:1 (R 9021/2002)

EG-kommissionens förslag till direktiv om patenterbarhet för datorrelaterade uppfinningar (R 9039/2002)

Domstolsverkets promemoria ”Delgivning” (R 9138/2002)

Frågeformulär angående nyhetsfrist inför förhandlingar om Substantive Patent Law Treaty, SPLT (R 9157/2002)

Riksgäldskontorets hemställan om ändring av bankrörelselagens regler om banksekretess (R 9162/2002)

Departementspromemorian ”Effektivare pantbrevshandling – registrering av obelånade pantbrev”
(R 9180/2002)

Promemorian ”3:12-reglerna och reglerna om andelsbyten”
(R 9181/2002)

Betänkandet ”Att äga sin lägenhet” SOU 2002:21
(R 9205/2002)

Betänkandet ”Behandling av personuppgifter i polisens verksamhet” SOU 2001:92 (R 9206/2002)

Betänkandet ”Frigivning från livstidsstraff”
SOU 2002:26 (R 9241/2002)

Domstolsverkets rapport ”Särskilda tingsställen – Redovisning av ett projekt” (R 9248/2002)

Delbetänkandet ”Vår anhöriginvandring”
SOU 2002:13 (R 9249/2002)

Slutbetänkandet ”Ny handelsbolagsbeskattning”
SOU 2002:35 (R 9276/2002)

Departementspromemorian ”Inkomstskatteregler vid leasing av inventarier” Ds 2002:16 (R 9330/2002)

Kommissionens förslag till förordning om en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (R 9337/2002)

Departementspromemorian ”Det nya Riksskatteverket”
Ds 2002:15 (R 9338/2002)

Betänkandet ”Konsumentskydd vid finansiell rådgivning”
SOU 2002:41 (R 9357/2002)

Kommissionens förslag till direktiv om rättshjälp m.m. i gränsöverskridande civilrättsliga tvister (R 9358/2002)

Föreningen Svenskt Näringslivs begäran om lagändring beträffande forum vid domstolsprövning av vissa skattemål
(R 9370/2002)

Betänkandet ”Ett utvidgat skydd mot diskriminering”
SOU 2002:43 (R 9372/2002)

EG-kommissionens förslag till direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer (R 9375/2002)

EU-förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (R 9409/2002)

Departementspromemorian ”Utöandet av barns rättigheter i familjerättsprocesser” Ds 2002:13 (R 9427/2002)

Betänkandet ”Osma Vallo – utredning om en utredning” SOU 2002:37 (R 9430/2002)

Lantmäteriverkets rapport 2002:3 ”Tillståndsprovning enligt PBL och miljöbalken vid fastighetsbildning” (R 9483/2002)

Riksskatteverkets rapport ”Schablonbeskattning? – en principskiss” (R 9486/2002)

Departementspromemorian ”Tillträdesförbud” Ds 2002:25 (R 9487/2002)

Kommissionens förslag till ett femte direktiv om motorfordonsförsäkring (R 9494/2002)

Departementspromemorian ”Några frågor om sekretess” Ds 2002:29 (R 9522/2002)

EU-kommissionens förslag till direktiv om förenklade och moderniserade regler för bolags offentliggörande av handlingar och uppgifter (R 9529/2002)

Stiftelsen för Internetinfrastrukturs förslag till regler för registrering av domännamn i toppdomänen för Sverige, .se (R 9533/2002)

Betänkandet ”Beskattning av småföretagare” SOU 2002:52 (R 9534/2002)

Arbetsdokument från Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) gällande översynen av de 40 rekommendationerna (R 9553/2002)

Departementspromemorian ”Barnperspektivet i mål om utvisning på grund av brott” Ds 2002:41 (R 9598/2002)

Delbetänkande ”Miljöbalken under utveckling – ett principbetänkande” SOU 2002:50 (R 9608/2002)

Delbetänkandet ”Lag om elektronisk kommunikation” SOU 2002:60 (R 9609/2002)

Departementspromemorian ”Redovisning och värdering av finansiella instrument” Ds 2002:42 (R 9624/2002)

Delbetänkandet ”Investeringsfonder – förslag till ny lag” SOU 2002:56 (R 9625/2002)

Departementspromemorian ”Straffansvar för terroristbrott” Ds 2002:35 (R 9626/2002)

Betänkandet ”Framtidens nämndemän” SOU 2002:61 (R 9743/2002)

Betänkandet ”Gäldenärens avtal vid insolvensförfaranden” SOU 2001:80 (R 9744/2002)

Delbetänkandet ”Polisverksamhet i förändring” SOU 2002:70 (R 9754/2002)

Utkast till rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och i mål om föräldransvar, m.m. (R9780/2002)

Promemoria angående EG:s bevisupptagningsförordning (R 9789/2002)

Promemorian ”Förslag till nytt svenskt gruppundantag för vertikala avtal inom motorfordonssektorn” (R 9797/2002)

Betänkandet ”Människosmuggling och offer för människohandel” SOU 2002:69 (R 9798/2002)

Promemorian ”Gemensamma utredningsgrupper för brottsutredningar” (R 9850/2002)

Promemorian ”Cfc-regler” (R 9943/2002)

Delbetänkandet ”Nationell handlingsplan mot våld i nära relationer” SOU 2002:71 (R 9945/2002)

Europeiska Värdepapperstillsynskommitténs förslag på nya prospektregler (R 10018/2002)

Betänkandet ”Ledningsrätt för elektroniska kommunikationsnät” SOU 2002:83 (R 10034/2002)

EG-kommissionens förslag till direktiv om brottsofferförsäkring (R 10052/2002)

Advokatsamfundets kansli

GENERALSEKRETERARE

Advokat Anne Ramberg

ASSISTENT

Charlott Vahlberg

CHEFSJURIST

Ragnar Palmkvist

ADMINISTRATIV CHEF

Jur.kand. Ulrika Forsberg

EKONOMICHEF

Civ.ek. Lars-Gunnar Nilsson

AVDELNINGSCHEF

Jur.kand. Mats Hildeby

HANDLÄGGARE

Jur.kand. Ulrika Gunnarsson

Jur.kand. Emilia Ekberg

Jur.kand. Thomas Folestad

Jur.kand. Katarina Rosén

WEBBREDAKTÖR/ HANDLÄGGARE

Jur.kand. Magnus Andersson

REGISTRATOR OCH MATRIKELANSVARIG

Lena Weidling

TIDSKRIFTEN ADVOKATEN

Redaktör Tom Knutson

Journalist Hans Hellberg

REGISTRATOR OCH SEKRETERARE

Marianne Bessouda

KURSADMINISTRATÖR

Birgitta V Reitz

Sandra Paulmann, *vikarie*

EKONOMIASSISTENT

Marie Edlund

SEKRETERARE

Annica Tofte

Ingrid Lindgren

Gun Donath

Heléne Dahlqvist

Eva Printzsköld, *vikarie*

Elisabeth Svedman, *tjänstledig*

TEKNIK-, FASTIGHETS- OCH SÄKERHETSANSVARIG

Stefan Westlund

KONTORS- OCH FASTIGHETSSERVICE

Peder Landström

RECEPTIONIST

Christina Olsson

BIBLIOTEKARIE

Anna Priem

LOKALVÅRDARE

Anna Kluczynska

LABORATORIEGATAN 4, BOX 27321, 102 54 STOCKHOLM

TEL: 08-459 03 00 FAX: 08-660 07 79

WWW.ADVOKATSAMFUNDET.SE